

Došlo 1. IV. 1931

46 B 10

priloga

Poštnina plačana v gotovini.

LETNIK V.

4

1. april

DOMAČI
PRIJATELJI

Vas napravi elegantno in še lepšo

Nove moderne vzorce smo pravkar prejeli

A. & E. Skabernè, Ljubljana

Telefon 24-31

Mestni trg števil. 10

Telefon 24-31

Dr. A. Oetker-jev
vanilinov sladkor
za kuhinjo.

Ta zavitek zadostuje, da zadobi velik puding, krema, kolač ali 1 liter likerja prijeten vaniljev aroma.
Vsečina tega zavitka nadomestuje 2-3 strobe dobre vanilije.

Doktor Oetker-jev
pecilni prašek
je najboljši!
Zakonito zaščiten pod imenom

Backin

Oč gospodarj pohvaljen in
milionkrat izkušen

Bactamid

(nadomestek za jajca)
od Dr. Crata in Dr. Oetkerja
nadomešča moč za shajanje testa in
barvo jajc: noževa konica tega praška
vsebuje moč barve enega rumenjaka
kakor tudi moč enega beljaka.
Bactamid se koristno doda vsaki moč-
nati jedi in pecivu, posebno omeletam,
žličnikom, rezancem, krpicam, cmo-
kom, buhtelnom, kolačem, maslenemu
in krhkemu testu itd. nakar se dobi
lepo obliko in je lahko prebavljivo.

■ Takole so zaviti
Dr. Oetkerjevi
■ izdelki

Dr. Oetkerjev
■ Pecilni prašek

Dr. Oetkerjev
■ Vanilinov sladkor

Dr. Oetkerjev
■ Baktamid, nadomestilo
za jajca

Dr. Oetkerjevi
■ pudingi, kreme in ko-
lači so najboljša jed

Dr. Oetkerjevi
■ izdelki se dobe v vseh
trgovinah

Rešitev nagradne uganke lista „Žena in dom“.

Kakor smo že objavili, je ženski list «Žena in dom» razpisal nagradno uganko:

Katera dva sta bratca?

Rešitev je tale:

Prva dva sta bratca-dvojčka, Pollakov Fedor in Riko. Otrk v naročju je deklica Rotija Badjurova.

Uprava lista «Žena in dom» je prejela 6.218 rešitev; izmed teh je nepravilnih 4135, pravih pa 2085. Od teh je plačalo naročnino za vse leto 1268, za pol leta 550, za četrt leta 68; naročnine pa ni plačalo 199 naročnic.

Žrebanje se je vršilo v četrtek, dne 12. marca, v notarskem uradu v Ljubljani, Kralja Petra trg, št. 2,

vpričo gospoda notarja Karla Pleiweissa in komisije, sestojede iz urednic Erne Podgornikove in Rije Podkrajškove ter gospe dr. Zdenke Tominškove, pred pričama gospo Marijo Pollakovo, soprogo veletrgovca v Ljubljani, in gospo Stano Guličevo, soprogo inženjerja v Ljubljani. O žrebanju je napravil gospod notar notarski zapisnik.

Iz žrebane so bile te-le:

Ivanka Potočnikova mlajša, Krnica - Gorje - Bled.
Ta srečnica je torej dobila prvo nagrado: šivalni stroj v salonski omarici, vreden Din 6000.—, darilo lista «Žena in dom». K tem 1268 kartam smo potem dodali še 550 kart z imeni naročnic, ki so uganko pravilno rešile in poravnale naročnino za pol leta. Vse karte so bile še enkrat premešane in Rikov bratec Fedor je potegnil karto z imenom:

Anica Vrbančičeva, Rokovec, št. 19, Dubovo - Kapele,
ki je dobila drugo nagrado: Radioaparatus S. W., vreden Din 3000.—, darilo tvrdke «Elektroindustrija», d. d., Ljubljana.

Dvojčka sta potem izmenoma vlekla karte in izžrebala tale imena:

Anica Pengovova, Ljubljana, Kolodvorska ulica 20,
ki je dobila tretjo nagrado: gramofon, v vrednosti Din 1200.—, darilo lista «Žena in dom»;

Marija Rejčeva, Slovenski Javornik, št. 61,
ki je dobila četrto nagrado: večerno obleko, vredno Din 950.—, darilo tvrdke P. Magdič, Ljubljana;

Marija Antolova, Kragujevac, Stojana Markovića ulica, št. 32,
ki je dobila peto nagrado: pisalno garnituro v etui, vredno Din 700.—, darilo tvrdke A. Prelog, Ljubljana;

Marija šenkova, Podlog, Spodnje Jezersko, št. 1, pošta Kokra,
ki je dobila šesto nagrado: fotoaparatus 6 x 9 cm za filmske zvitke, vreden Din 685.—, darilo tvrdke Janko Pogačnik, Ljubljana;

Ivanka Štrukljeva, Radovljica, št. 74,
ki je dobila sedmo nagrado: 5 kg fine kavine mešanice «Mocca», vredno Din 400.—, darilo tvrdke «Proja», d. z. z. o. z., Ljubljana;

Marija Primožičeva, Markovci, Ptuj,
ki je dobila osmo nagrado: ponikljan samovar in garnituro za turško kavo, vredno Din 400.—, darilo tvrdke Nova Jugometalija, Ljubljana;

Julka Marinčičeva, Ljutomer,
ki je dobila deveto nagrado: svilen damski dežnik, vreden Din 350.—, darilo tvrdke Josip Vidmar, Ljubljana;

Pepica Strgarjeva, Leskovec pri Krškem,
ki je dobila deseto nagrado: vazo in košaro za cvetice, vredno Din 295.—, darilo tvrdke Breznik in Fritsch, Ljubljana;

Hilda Leskovarjeva, Trebnje na Dolenjskem,
ki je dobila enajsto nagrado: servis za kavo za šest oseb, darilo tvrdke Agnola, Ljubljana;

Jožefa Strnadova, Povšetova cesta, št. 16, Kodeljevo, pošta Moste pri Ljubljani,
ki je dobila dvanajsto nagrado: svilo za eno obleko, vredno Din 250.—, darilo tvrdke Oblačilnica «Ilirija», Ljubljana;

Mici Ivanškova, Arnovoselo, št. 58, p. Arteče pri Brežicah,
ki je dobila trinajsto nagrado: garnituro damskih robeev, vredno Din 200.—, darilo tvrdke A. & E. Skaberne, Ljubljana;

Ana Jeklova, Glince, cesta IX., št. 6, Vič pri Ljubljani,
ki je dobila štirinajsto nagrado: par glace-rokavic in par svilenih nogavic, vrednih Din 120.—, darilo tvrdke V. Lesjak, Ljubljana;

Marija Rozmanova, Ormož, št. 51,
ki je dobila petnajsto nagrado: karton bombonov, darilo tvrdke Josip Schumi, Ljubljana;

Katarina Sernetzova, Ljubljana VII, železnikarjeva ulica,
ki je dobila šestnajsto nagrado: keramiko «Kranjec in Kranjica», vredno Din 300.—, in

Otilija Rožančeva, Slape, št. 7, Dev. Mar. v Polju,
ki je dobila sedemnajsto nagrado: zlato nalivno pero, vredno Din 220.—.

List «Žena in dom» je obljubil svojim naročnicam pet praktičnih gospodinjskih knjig, ki bodo imele 500 do 560 strani za Din 32.—. Opozarjamo naše naročnike na te knjige. Ako želite pojasnil, pa pišite upravi ženskega lista «Žena in dom» v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 10/1., levo.

Govori se o Jugoslaviji ...

... o lepih narodnih običajih
... o živopisanih nošah
in krasnih zobeh njenih prebi-
valcev!

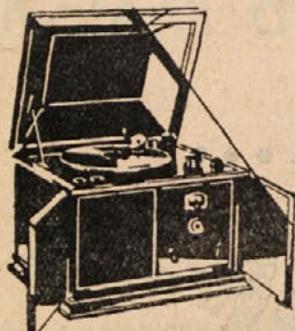
Kdor pripoveduje o Jugoslaviji ne pozabi pripomniti, kako imajo Jugoslovani lepe zobé. Stotisoče Jugoslovancev neguje svoje zobé s Sargovim Kalodontom. Osvežujoča pena Sargovega Kalodonta ... zobne kreme prekrasno čisti zobé, da jim lesketajočo belino, a usta varuje bolezenskih kali.

SARGOV

KALODONT

ohranjuje zdravje in lepoto zob.

ČITAJTE „DELAVSKO POLITIKO“ NAROČA SE /
MARIBOR
POŠTNI PREDAL 22

PREOBRA

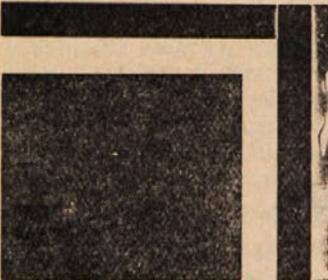
Zahtevajte brezplačno prospekte pri:

Jugoslavensko Siemens d. d.

oddelek za šibki tok

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16/III.

v podajanju glasbe
po modernem aparatu za
godbo v stanovanju

TELEFUNKEN ARCOFAR
TELEFUNKEN

TVORNICA KEM. IN OLJ. BARV, LAKOV, FIRNEŽA IN STEKEL
DRUŽBA Z. OZ. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI
TERPENTINE
STROJNO OLJE
UMETNIŠKE BARVE
PRAŠNO OLJE

COPICI
FIRNEŽ
SOLSKE BARVE
SUHE BARVE
BRISTNOJUNATE BARVE

PRODAJALNA
DUNAJSKA C. 14
LJUBLJANA

POLEGTROVINA
SCHNEIDER & VEROVŠEK

PRVOVRSTNI MATERJAL - NIZKE CENE !!

KLIŠEJE

vseh vrst za eno-
in večbarvni tisk

JUGOGRAFIKA
d. z. o. z.

Ljubljana, Sv. Petra nasip šte. 23.

Ugodno kupite!

ZA GOSPODE:
fini moderni kamgarn in sportni ševijot.

ZA ŽENSKE:
fino svileno, polsvileno in volнено blago v vseh
modnih barvah in najnovejših vzorcih, cefir,
kambrik in belo tkanino za perilo, fine nogavice.

R. Miklauc - „Pri Škofu“ - Ljubljana
Lingerjeva - Medarska ulica - Pred Škofijo št. 3.
Obstoj trdkke nad 60 let.

„PROJA“ terpentinska krema daje usnju lep blesk ter ohranjuje usnje.

Kdor varčuje, uporablja edino „PROJA“ terpentinsko kremo!

G O S P A !

*Zahtevajte
pri
svojem
trgovcu
samo
izdelke
tvornice
keksov,
biskvita,
vafeljnov
itd.*

B. PAUER, družba z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 48.

Za pomladanska in poletna oblačila

se Vam nudi lepa izbira in
priznana ugoden nakup.

Zase kakor za svoje si lahko
izberete najnovejše modno
blago, angleški in češki kam-
garn in sportni ševijot, dam-
sko volнено blago za obleke
in plašče, krasno svilo ter
fino in trpežno perilno blago.

A. ŽLENDER

MANUFAKTURNA TRGOVINA

LJUBLJANA, MESTNI TRG 22

L. MIKUŠ, Ljubljana

MESTNI TRG ŠTEV. 15

Dežniki

Na drobno! Ustanovljeno leta 1839. Na debelo!

Panika v gledališču.

— Prosim vas, kaj se je pa zgodilo na galeriji?
— O nič posebnega. Ko je glavni junak na odru umrl,
je začela neka stara gospa divje vpiti in kričati, ker ji
je ta igralec — dolžan za hrano!

Olajšujoča okolnost.

— Ali veste, da je sodišče oprostilo tistega Križmana,
ki je imel dve ženi?
— Vem, ampak sodišče je na vsak način upoštevalo
olajšujoče okolnosti.
— Kakšne olajšujoče okolnosti?
— I no, če je imel dve ženi, je moral imeti tudi dve
tašči.

Prepozno.

— Veš, dragi prijatelj, v začetku zakona sem svojo
ženo tako ljubil, da bi jo bil skoraj pojedel od miline.
— No, in zdaj?
— Zdaj se kesam, da tega nisem storil.

Zapreka.

— Papa, jaz bi se rad oženil!
— Zdaj že še ne, si premlad in preneumen.
— In kadar bom pametnejši?
— Takrat se gotovo ne boš oženil!

„KARTOTEKA“

D. Z.
O. Z.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/1

Rolex

Telefon 3338

knjigovodstvo

Kartoteke za vse vrste obratov.

Moderni otroci.

Za god male Mara so se zbrale deklice pri njej na
južino. Pogovarjale so se o marsičem, med drugim tudi
o tem, kaj bo katera.

Prva je hotela biti igralka. Druga učiteljica. Tretja sli-
karica.

Mala Mara je molčala in poslušala.

— A kaj bi hotela biti ti, Mara? jo je vprašala
Zdenka.

Mara je malo pomislila, potem pa rekla:

— Bogata vdova.

Janezek: «Stric, zakaj jemlješ vedno psa s seboj, ka-
dar greš na lov? Pa se vendar ne bojiš zajcev!»

«O, lahko, lahko!» je vzkliknil Janezek.

Bolečine in zbadanja

v kosteh — členkih
mišicah — ledjih
zobeh — glavi

odstranja takoj

ALGA

za masažo

Masirajte se že nocoj — že zjutraj boste vstali

prerojeni.

ALGA

se dobiva povsod. 1 steklenica 16 Din.

Po pošti pošlje

Laboratorij „ALGA“, Sušak

4 steklenice za 77 Din, 8 steklenic za 131 Din,
14 steklenic za 205 Din, 25 steklenic za 320 Din.

Ivan Albrecht:

Slepíč

Vrtoncelj je imel med mnogobrojnimi otroki tudi sinka, ki zaradi šibkosti in neogljenosti ni bil za kmetiško rabo, pa ga je dal, ker je bil prebrisan in bistre glave, v mestne šole. Dečko se je res pridno učil in je bil očetovo največje veselje. O počitnicah je rad pohajal po polju in travnikih in se je tudi često loteval kakega lažjega dela, najrajši pa je kramljal z delavstvom, zlasti z ženskami, ki so ga mikale zaradi svoje šegave zgovornosti.

Tisti dan je bil zašel med grabljice.

«Slepíč!» krikne brhko dekle, a stara ženska se oglasi:

«Beži, da te ne pičí!»

Mladenka odskoči, a Vrtonceljnov študent se zasmeje.

«To si neumna, Marička, ko se bojiš te nedolžne živalce! Saj ni strupena, še celo koristna je!»

«Kaj kvasiš, Drejče,» zarohni stara grabljica, «ali hočeš revo pahnuti v nesrečo?»

In ropotaje odpridiga dolgo zgodbo o strašni slepčevi strupenosti, Drejče pa v odgovor na vse to bobnenje pokrije slepiča s klobukom in mu nastavi potlej rokav, da zbegana živalca lahko smukne vanj. Ženske kakor na povelje kriknejo, Drejče pa smehljaje se odide domov in naglo spravi slepiča v prazno pivovsko steklenico. Pozneje jo je nameraval dejati v špirit in podariti šolski prirodopisni zbirki. Nato se vrne na senošet, kjer čuje še vedno govoriti o sebi in slepiču. Nekateri so bili prepričani, da zna dečko bržčas že čarati, pa jih je osmešil oče Vrtoncelj sam s staro prislovico, ki po domače brezobzirno pove, kaj zna sinko delati iz kruha. V tem preseka živahno prerekanje bobneč grom, ki se začne sunkoma ponavljati. Oblaki se ježe in kopičijo z vseh strani in tuintam potegne močan veter.

«Pralo nas bo», se oglasi starejši Vrtonceljnov sin.

Stari se ozre pod nebo. Kadar ni vetra, pritiska vročina kakor v krušni peči.

«Po vozé skočim domov,» si otira gospodar znoj, «da hitro naložimo, kar je suhega.

«Bi res bilo škoda, če bi zmočilo», se oglasi Marička in hiti grabiti, da vse frfota okrog nje.

Vrtoncelj jo urno mahne domov, kjer brž pripravi tri vozove, jih spne skupaj in uklene vole za vprego. Preden zapreže, stopi v hišo, da si pogasi žejo s požirkom hladne vode. Ker je vse zaprto, ne najde v naglici nikjer primernejše posode, pa vzame z vežnega okna pivovsko steklenico, hiti z njo v kuhinjo, odmaši in nastavi pod pipo. Voda z močnim curkom pritisne, iz steklenice pa ziiii! buši kača in mrzlo šine po gospodarjevi roki.

«Bog nebeški, zakleta voda!» z blazno naglico obide gospodarja. V grozi raste kača pred njim kakor peklenska pošast. Komaj, komaj skoči na dvorišče, trešči steklenico na tla in še kakor v omotici vidi, kako se med črepinjami krtovičasto zvija kača, potem ga zapuste moči. Z naporom se privleče do klonice, kjer se nezavesten zgrudi v listje — — —

Oblaki so gostejši, grom se čuje vedno bliže, a gospodarja ni od nikoder z vozovi.

«Stopiva pogledat za očetom», pravi Drejčetu starejši brat.

Res grešta in vidita na dvorišču tri spete vozove, v hlevu za vprego vklenjene vole, očeta pa nikjer. Nekaj časa iščeta in kličeta, nazadnje pa začne starejši brat vprezati, ko se nenadoma zgane v klonici. Drejče stopi proti listju in se zavzame:

«Oče!»

Oba brata se lotita Vrtonceljna in ga s težavo spravita k zavesti.

«Križ božji,» si polagoma opomore gospodar, «sam Bog naj razsodi, kaj smo se pregrešili!»

Oba brata hkratu:

«Kaj vam vendar je, oče?!»

«Oh, otroka, Bog se nas usmili: nesreča nam grozi!»

«Kakšna? Zakaj?»

«Voda — po vodovodni cevi nam je naplala — kačo, tako strašansko kačo —. Usmiljeni Bog!» se lomi in trga iz gospodarja in oba sinova osupla poslušata očetovo pripovedovanje, dokler Drejče nenadoma ne prasne v smeh.

«Moj slepič, ta ubogi, nedolžni slepič!» se tolče po kolenih, ko zagleda na dvorišču razbito steklenico in ne daleč od nje slepiča, ki je moral Vrtonceljnovemu strahu na ljubo pri padcu žrtvovati svoj rep.

«Hejs», požene stari vole, ko sedejo na voz, dotedanji strah pa se mu zdajci prelevi v jezo in med bobneče grmenje rohni še Vrtoncelj:

«Ta prekleta učenost! Dvajset let že gospodarim in nisem še nobenega slepiča tlačil v pivovsko steklenico, pa sem bil skozi in skozi dober gospodar!»

Še na zgrabku, ko nakladajo, se mož ne more pomiriti. Stara grabljica mu vneto pomaga:

«Ali nisem pravila, da ta žival nosi nesrečo?! Si zdaj videl, Drejče, kakšen je slepič?»

«Pameten», se odreže Drejče. «Če mu trda prede, žrtvuje rep, da ohrani glavo!»

Smeh nažene modrijanko daleč v stran od zbadljivega dečaka, stari pa le gode svoje:

«Saj pravim res: ta vražja učenost!»

G. P. r.:

V i m e n u z a k o n a !

Ko bi se zakon strogo izvajal, bi bil vsakdo izmed nas več v zaporu ko doma.

Gospod Tomaž Košutnik, uradnik nekega državnega urada, stanujoč tam nekje okoli Kurje vasi, si je izprosil pri svojem šefu dovoljenje, da sme kakor jutri zjutraj izostati iz urada, da pogleda za drvi. Zima je trkala na vrata, pa se je bilo treba zgeniti.

Gospod šef sicer ni bil preveč prijazen, pa je vendar dovolil gospodu Tomažu, da izostane, «ampak samo za dopoldne».

Gospod Košutnik je šel pa je hodil od trgovca do trgovca. Drva draga tukaj, draga tam, in gospodu Košutniku se je kar škoda zdelo denarcev, ki si jih je bil s tolikšno muko prislužil s prekournim delom v uradu.

Nazadnje je gospod Tomaž le nekje izteknil drva, ki so bila malo cenejša od drugih (po 280 dinarjev seženj). Pogodila sta se s trgovcem za dva sežnja, narkar je šel, da poišče voznika.

Ura gospoda Tomaža je kazala že skoraj na deset.

Ko je dobil voznika, se je pogodil z njim, potem sta pa šla, da naložita drva. Voznik je začel nakladati drva na voz.

Gospod Košutnik je gledal voz in drva, kolikor jih je voznik naložil, pogledal je tudi drva, kolikor jih je bilo še na tleh, in je neverno zmajal z glavo:

«Ampak, prijatelj, vsa ne pojdejo na voz. Bolje bi bil naredil, ako bi bil najel še en voz.»

Voznik je bolj potihem izgovoril psovko, ki je letela na razumevanje gospoda Tomaža, kar se tega posla tiče, glasno pa je dejal:

«Če ste vi uradnik, voznik že niste, in me nikar ne poučujte!»

Pred takšno argumentacijo je gospod Tomaž vrgel puško v koruzo.

Šla sta. Že se je ura pomikala na enajst. Voz je kar v dir drčal po novo asfaltiranem Kongresnem trgu. Voznik je prešerno pokal z bičem in z zaničljivim nasmeškom pogledoval Tomaža, ki je moral skoraj teči, da ga je dohiteval.

Ali ko sta prišla do Florijanske ulice, se je situacija bistveno izpremenila. Konja sta se ustavila. Pritisnila sta tista dva sežnja na kolesa in voz se ni hotel nikamor več premakniti. Voznik je začel na ves glas bentiti. Bič je žvižgal, gospodu Tomažu se je pa dobro

zdelo, ker se je uresničil njegov pesimizem, ki ga je bil pokazal, ko sta nakladala drva.

Konja sta hrzala in se napenjala, da bi potegnila voz, voznik pa je neusmiljeno švrkal z bičem po konjskih plečih.

«Kaj hoste trpinčili ubogi živali!» je zaklical neki gospod vozniku.

«Kaj vam pa to mar, gospod! Skrbite zase!»

Neka elegantna dama je pristopila vsa razburjena:

«Kje pa smete tako trpinčiti žival? Kaj ne veste, da je to prepovedano? Jaz sem članica Društva za varstvo živali.»

«Kaj meni mar, kaj ste vi!»

«Glej ga, glej, nesramneža!»

«Pomislite, kaj blebetate, če ne vam pokažem, kdo je nesramnež!»

«Stražnik! Stražnik!»

Voznik je udrihal kar naprej kakor za stavo in se obregnil proti gospe:

«Kakor da mi to društvo hrani konje!»

Stražnik se je prikazal.

«Čigavi ste?»

«Zakaj?»

«§ 326 starega kazenskega zakona pravi: Z zaporom od enega dne do petih dni se kaznuje, kdor vprežno živino javno trpinči ali pa pretepa in muči.»

Pol dvanajstih.

Gospod Tomaž se vtakne:

«Prosim vas, gospod stražnik, pustite naju na miru. Jaz sem državni uradnik in imam samo dopoldne dopust, da si kupim drv.»

«Jaz opravljam svojo dolžnost.»

«Jako važno. Kakor da bi bila ta dolžnost, da ovirate ljudi pri njih opravkih.»

«Prosim vašo legitimacijo.»

«Kaj pa imate vi z menoj?»

«§ 302 kazenskega zakona govori: Kdor razžali uradno osebo, kadar posluje, bo kaznovan z zaporom ali pa z globo; če je pa razžaljenje javno, z zaporom do 15 dni in z globo.»

Gospod Tomaž je zakašljaj, mrko pogledal stražnika in izvlekel legitimacijo.

Voznik je preklel stražniku dušo in telo.

«Po § 326 je kletvina prepovedana.»

Voznik je napravil še nekaj opomb tudi k temu paragrafu, ki ovira naš lepi jezik, da ne more do svojega popolnega izraza.

«V imenu zakona z menoj!»

Gospodu Košutniku se je naredila tema pred očmi. Dvanajst je ura, voz je obtičal sredi pota, voznika pa so mu vzeli.

Obrisal si je potne srage s čela in zakašljaj. Kaj naj pa zdaj počne? V tej svoji težavi je krenil v kavarno in naročil šilce žganja, dve, tri... Poldne je že davno odzvonilo. Vstal je in hotel plačati. Segel je v žep, izvlekel nekaj dinarjev drobiža, pa je zagledal med njimi dinar, ki je bil drugačen od ostalih: brez bleska, brez pravega cvenka.

Gospod Tomaž je zaklical:

«Plačal bi rad!»

Položil je na mizo tri dinarje, svinčenega je pa del lepo na sredo. In je smuknil hitro skozi vrata. Ali natak je takoj opazil podtaknjeni dinar:

«Gospod, ta dinar ni pravi!»

«Jaz ga nisem naredil!»

«Tega ne pravim, prepovedano je takšen denar razpečavati.»

«Jaz sem ga od drugega dobil.»

«Ne morem ga sprejeti.»

«Kar spravite, pa bo!»

Natak je poklical stražnika in spet je bila komedija.

«Vašo legitimacijo, § 255 novega kazenskega zakona pravi: Kdor spravi v promet ponarejeni denar, ki ga on ali kdo drug za pravega sprejme, pa ve, da je ponarejen ali pa izpremenjen, bo kaznovan z zaporom do leto dni in z globo do 10.000 dinarjev.»

Gospod Tomaž je izginil ves divji iz kavarne. Ena je že. Nervozno je begal po ulici in gledal, če se ne bo morda odkod prikazal voznik. Šele tam nekako okoli pol treh je zagledal voznika. Ustavila sta prazen voz in najela konja za pripravo, potem sta odpeljala.

Gospod Tomaž se je ves ta čas nekaj oziral okrog sebe... Potem pa je le zavil v neki kot, kjer je hotel nekaj napraviti, da bi se olajšal. Pa že je stal pred njim zopet stražnik:

«Izvolite, gospod, z menoj na policijo!»

«Zakaj vendar, za božjo voljo?»

«Člen 251 naredbe mestnega magistrata pravi: Prepovedano je opravljati potrebo na ulici ali na drugih javnih krajih, v jarkih, na dvoriščih in na hišnih vogalih.»

«Ali, gospod stražnik, jaz sem državni uradnik, saj gledam na to — ampak sila, človek božji, ves dopoldan sem letal zaradi drv okoli.»

«Prav žal mi je, ampak morate z menoj na policijo.»

Gospe Genovefi, ženi gospoda Košutnika, so se že od opoldne čudne misli pehale po glavi, ker ni bilo Tomaža odnikoder, še bolj jo je pa zaskrbelo, ko je prišel voznik sam z drvi.

«Kje pa je moj mož?»

«Na policiji.»

Voznik je vse povedal.

«Saj sem že večkrat rekla in še porečem: osla pošlješ, osel pride!» je siknila gospa Genovefa. «Pa raztovorite ta nesrečna drva!»...

«Joj, joj, pa kar dva sežnja so jih kupili. Kje so le vzeli toliko denarja?» Napol glasno, vendar tako, da je gospa Genovefa slišala, je izgovorila te besede gospa Suzana proti gospe Veroniki, ki sta stanovali v isti hiši.

«Kaj pa vi iztezate svoj dolgi jezik?»

«Molčite, nesramnica!»

«Kaj pravite?» se je udrlo iz gospe Genovefe. Zaušnica je priletela. Skočili sta si v lase.

«Na sodišču se bomo pogovorili. Tam se boste seznanili s paragrafom 297, ki pravi: Kdor koga razžali, bo kaznovan z zaporom do enega leta ali pa z globo do 10.000 dinarjev. Če je razžaljenje javno, bo kaznovan z zaporom.»

Medtem je prisopihal gospod Tomaž, bled in ves prepaden.

«Bog te je dal, kod pa hodiš? Gorje meni. Stokrat bolje bi bila naredila, ako bi bila skočila v Ljubljano, kakor pa da sem vzela takšno klamo!»

«Če ne boš hitro tiho, ti prisolim takšno, da te bo kar pamet zapustila!»

«Samo poizkusi!»

Gospod Tomaž je pograbil lončeno skledo in jo tresčil v glavo gospe Genovefe, da je šla na drobne kose.

Kri je brizgnila. Gospa Genovefa je bolešno zastokala: «Jezus nazarenski!»

Šest popoldne.

Drugi dan je bil gospod Tomaž kaznovan po uradniškem zakonu, ker je izostal brez dovoljenja iz urada, njegova drva pa so dobila epilog na sodišču (telesna poškodba).

Gospa Genovefa se je dala razporočiti z gospodom Tomažem, ali tudi ona se je morala zagovarjati na tožbo gospe Suzane po § 297.

§ § §

Moč prvega aprila

Grof S. je bil zadnji potomec ugledne plemenitaške rodbine. Bil je velik čudak. Čeprav je bil mlad in bogat, svojega bogastva ni izrabljal. V njem so bile združene posebnosti vseh njegovih neštetihih prednikov. Svet ga ni mikal. Predniki so mu bili vneti za vsakovrstne pustolovščine in so se potikali po vseh koncih sveta. Eden izmed njih se je udomačil celo na Kubi kot posestnik plantaže, drugi

zopet se je pridružil neki ekspediciji v notranjost Afrike in se tam ponesrečil. V tem zadnjem potomcu pa se je zdelo, da je postala rodbina samotarska. Živel je mirno, enolično življenje. Vsi napor prijeteljev, da bi ga izpreobrnil, so bili zastonj. Kadar so ga dražili z ženitvijo, jim je odgovarjal, da je potrebno prav toliko poguma, če človek pusti, da rod izumre, kakor če ga izkuša ohraniti. Zadnje

se je godilo nekaj stoletij, in on edini je ostal od vsega tega prizadevanja, v njem je opešala velika življenjska sila njegovih prednikov.

Ta način grofovega življenja je skrbel zlasti tri njegove prijatelje. Ker niso besede nič več zalegle, so sklenili, da poizkusijo s silo. Za primer, da bi se jim načrt ponesrečil, so si izbrali za svoje dejanje prvi april, to je dan, ko se človek najlaže izgovori. Povabili so mladega grofa na sosedni grad, kjer so priredili majhno zabavo. Kratkočasili so se s kramljanjem; žensk zaradi grofovega čudaštva niso bili povabili. Grof, ki sicer ni dosti pil, se ga je ta večer malo nalezal in je bil nenavadno dobre volje. Proti jutru pa je omagal in trdno zaspal. Prijatelji, ki so na to komaj čakali, so ga pograbili in zanesli v voz, ki je v ta namen že čakal pred gradom. Ves načrt je bil dobro premišljen in skrbno pripravljen. Ravno so še ujeli ladjo, ki je dne prvega aprila zvečer odplula iz пристanišča. Grofa, ki je še vedno trdno spal, so izročili s potrebnimi listinami in denarjem vred kapitana ladje, sami pa so se vrnili.

Prijatelji so se s kapitanom dogovorili, da jim bo iz prvega pristanišča, kjer bo ladja pristala, poslal sporočilo. Trdno so bili prepričani, da se bo grof, ki so ga s silo poslali v svet, že iz najbližjega pristanišča vrnil zopet domov. Toda ni bilo ne grofa ne sporočila. Zastonj so v skrbeh poizvedovali po raznih pristaniščih o usodi ladje. Nikjer niso mogli nič pravega izvedeti. Domnevalo se je, da so ladjo razbili pomladanski viharji.

Tega prijatelji izprva niso hoteli prav verjeti. Niso si mogli misliti, da bi se ta dobro mišljena šala tako strašno končala. Vendar niso izgubili upanja in so še z večjo vnemo poizvedovali. Šele ko je minilo več mesecev, so spoznali, da je vse zastonj. Grofovo posestvo je prevzel v upravljanje eden izmed njegovih prijateljev.

Minila so štiri leta.

Nekega poletnega dne je pridrdrala po drevoredu, ki je vodil do grofovega gradu, kočija, iz katere je še med vožnjo skočil zagorel, krepak mož, ki je z velikim zanimanjem ogledoval poslopje in vso okolico. Prijatelj, ki se je zadnje leto kar preselil na posestvo, je stopil tujcu naproti in je v njem takoj spoznal pogrešanega grofa, čeprav se je močno izpremenil. Bil je najlepši trenutek njegovega življenja, ko je objel prijatelja, o katerem so bili vsi trdno prepričani, da se nikdar več ne vrne. Jecljaje ga je hitel iz-

praševati o vseh mogočih stvareh, toda grof ga je s pomenljivo kretnjo prosil, naj molči. Medtem so izložili prtljago iz voza, in ko se je prijatelj obrnil, da bi plačal voz, je zagledal mlado, čudovito lepo ženo. Grof je stopil k njej in jo peljal do prijatelja, ki je ves začuden strmel. «Tu ti prinašam, še preden ti kaj več povem, najsrečnejši in najbolj nepričakovani uspeh vaše skupne šale: svojo ženo. Samo vaši dobri volji, ki me je poslala v svet, se moram zahvaliti, da sem jo našel.» Grof je bil videti popolnoma drug človek. Še isti večer je povabil k sebi svoje prijatelje, da bi slovesno proslavili svidenje po tolikem času. Sredi med njimi je sedela mlada, lepa žena, pred katero so bili prijatelji, ki so bili vsi še samci, kar nekam v zadregi.

Grof je začel priovedovati: «Prebudil sem se sredi morja, ko je divjal silen vihar. Pojasnilo, ki sem ga zahteval od kapitana, je bilo zelo kratko, ker je imel preveč opravka z ladjo, ki se je le s težavo borila z valovi. V kakšnem položaju sem bil, nisem utegnil niti pomisliti. Pomagal sem, kolikor sem pač mogel. Ladja, ki je bila nešteto krat v nevarnosti, da se razbije, se je borila cele tri dni. Ti trije dnevi so napravili iz mene čisto drugega človeka. O življenju sem dobil popolnoma drugačne nazore; zahrepenel sem, da bi storil več ko doslej. Denarja, ki ste mi ga dali na pot, je bilo več ko preveč. Kupil sem ladjo z moštvom vred in odplul z njo na najsrečnejšo ekspedicijo svojega življenja.» Pri teh besedah je grof pomenljivo pogledal svojo ženo. «Pristali smo najprej v Tunisu. Tam sem spoznal znamenitega raziskovalca, s katerim sva se hitro sprijateljila. Postal sem njegov učenec. Ker se je ravno odpravljal v gorovje Prednje Indije, sem se mu pridružil. V Indiji sem odslovil svojo ladjo in postal geolog. Vse svoje delo, ugotovitve in razprave sem napisal in jih bom tu v miru uredil in zaključil. Svojo ženo sem spoznal v Kalkuti. V proslavo mojega odhoda v svet in v spomin na vašo srečno misel sva se poročila na dan prvega aprila. Zanimivo je, da sem šele tedaj izvedel iz svojih listin, da sem tudi rojen prav dne prvega aprila. Le moje čudaštvo, ker nisem nikdar hotel slaviti nobenega rodbinskega praznika, je krivo, da mi je ostalo to dejstvo tako dolgo neznano. Znanprej si pa hočem vsak važen dogodek in vsako izpremembo v družini prav dobro zapomniti. Kakor sem takrat v resnici zaslužil, da ste me poslali po prvi april, tako sem se zdaj popolnoma ozdravljen in prerojen vrnil.»

Leonardo da Vinci

Leonardo se imenuje da Vinci po vasici Vinci pri Florenci, kjer se je leta 1452. rodil kakor nezakonski sin florentinskega notarja in neke kmetice. Dasi je bil nezakonski otrok, je oče skrbel, da ga je odgojil in izobrazil, kolikor je bilo mogoče za tedanje čase. Mladi Leonardo je razvijal svoje bogate sposobnosti na vse strani in sovrstniki so ga občudovali kakor improvizatorja, kakor pesnika in kakor glasbenika, dasi se je Vinci navsezadnje ves posvetil slikarstvu in rezbarstvu. Poznal je vse viteške igre, zlasti jahanje, tekmoval je z učenjaki vseh strok, posebno z naravoslovci, kjer je bil med prvimi. Leonardo da Vinci ni bil samo slikar in rezbar, ampak tudi arhitekt, vojaški inženjer in hidrotehnik, strokovnjak za gradbo trdnjav in vojnih priprav.

Ta univerzalni genij je bil silo nemiren duh, nebrzdan in vihrav, in to ni bilo dobro zanj. Razen tega pa so mu še udarci usode popolnoma ali pa vsaj deloma uničili tudi takšna dela, ki jih je skoraj že dokončal. Vse to je oviralo njegovo delavnost in grozilo, da zatemi spomin na enega izmed največjih umetnikov vseh krajev in vseh časov.

Rokodelsko stran svoje umetnosti kakor slikar in rezbar se je izučil Leonardo na Vinci pri

Andreju del Verocchiju, pri katerem je bil deset let v delavnici. Hitro je prekosil učitelje in vse florentinske mojstre, pa je zato rad sprejel povabilo Lorenza Medicija, ki ga je poklical v Milan na dvor

Lodovica Sforze. Ondi je razvil vse svoje bogate sposobnosti. Napravil je vse polno osnutkov, ki jih je pa slabo skončaval, ker je imel neprestano pred očmi nedosežen ideal. A še tisto malo, kar je dovršil, je doletela tragična usoda.

Eno izmed pglavitnih del njegovega življenja, model za velik spomenik (jahalca), ki ga je hotel vladar Milana Lodovico Sforza postaviti svojemu očetu Francescu, je bil razdejan v vojni, a njegovo mojstrsko delo «Skrivnost večera», ki ga je napravil za jedilnico samostana S. Maria delle Grazie, je skoraj popolnoma propadlo, nekaj po njegovi krivdi, nekaj zaradi slabega vremena, nekaj, ker so mu ga iz zlobe poškodovali. On sam je toliko kriv, ker je hotel dati svetu nekaj čisto novega, pa je delal s segretim oljnimi barvami na zid, nikar da bi delal po preizkušeni stari florentinski tehniki fresca.

Ta umotvor je na vrhuncu krščanske umetnosti in navda, dasi je precej poškodovan, s spoštovanjem vsakogar, kakor hitro stopi predenj.

Leonardo da Vinci: Mona Lisa Gioconda.

Leonardo da Vinci: Mati Božja, Jezus in Sv. Ana.

Po padcu Lodovica Sforze je živel Leonardo da Vinci v Benetkah, Florenci in po drugih mestih. Ta čas je slikal štiri leta znamenito sliko odlične Florentinske Mone Lise, žene Francesca del Gioconda, ki pa jo je moral dati prej iz rok, preden je bila končana. Vendar je to najbolj dovršeno delo, kar ga imamo od njega. Tukaj je on najbolj pokazal svoj koloristični ideal, tako imenovani «efumato», to je, prevlekel je vse oblike z rahlo megličasto barvo. S tem je vzel oblikam trdoto in robotost. To prelivanje ostre plastike v nežno zlivanje vseh nasprotij med oblikami in barvami je napravilo velik progres, ki je pokazal slikarstvu nova pota, in je bil

Leonardo da Vinci: Bacchus.

kažipot Correggiu, ki je storil prvi korak, in Rembrandtu, ki mu je dal popolnost.

Ko je francoski kralj Franc I. prišel v Milan, je

povabil umetnika v Francijo, in ta je razočaran šel k svojemu zaščitniku, kjer je preživel jesen svojega življenja. Ondi je umrl dne 2. maja 1519. leta.

Pleme in značaj ženske

Karakteristična žena Italije.

Egiptovska princesa Leila Bederkan.

Po čem spoznamo žensko na prvi mah

Po čem spoznamo žensko na prvi pogled? Kako spoznamo, katere narodnosti je?

Na obeležje plemena vplivajo podnebje, vzgoja, socialni položaj, politične razmere, običaji in položaj dežele, ker se ona po njih oblikuje.

Dve sestri istega plemena: Finka in Madžarka. Kaj imata te dve skupnega? Nič, razen morda etnografski koren. Na pusti zemlji v večni borbi za obstanek utrjena Finka z ustaljenim značajem in moralo pa njena sestra ljubka Madžarka z iskrimi očmi, ki živi v bolj-ših socialnih razmerah. Dve hčeri istega porekla: Georgijka tam gori s Kavkaza pa Baskinja tam doli v Pirenejih. Nič ne spominja na sorodnost plemena, ne tip ne lastnosti. Prav tako sta si prav zelo podobni Baskinja in Nemka iz Zgornje Bavarske. Podobni odnošaji ustvarjajo podobne tipe.

Pojdimo v Pariz, Madrid in Varšavo in že na ulici ugotovimo: taki gre pred nami, je Nemka. Obraza ji skoraj nismo videli, ali hoja jo izdaja.

Že leta in leta srečujemo Rusinjo, ki se je brez svoje države v tujini razvila v emigrantko — čisto nov tip. Ali ko je bila prišla v deželo, smo jo spoznali že oddaleč — tako rekoč po silhueti. Velika redkost je, če vidimo pravo plemensko Rusinjo. V njeni krvi je dosti mešanice tatarske, kavkaško-azijske, kavkaško-semitske, a pri plemstvu germanske in romanske krvi, pa je vendar jasno eno: ona je ruska duša. A ko bi vas vprašali, po čem to sodite, bi morda odgovorili: «Sam ne vem, ampak tako čudno pomehužena je videti.»

Jugoslovanska lepotica.

Po obsegu velikanska Rusija, bogata z blagom, je ustvarila poseben tip ženske: lahko miselno in razvajeno. Tako da niti pomanjkanje vsake vrste niti moralna beda v emigraciji ni mogla uničiti na nje ustnih nasmeška razvajene ženske.

Torej zgodovinska tradicija, civilizacija, vzgoja in vse drugo, kar je s tem v zvezi, je plemenski pečat dežele, ki se kaže v tipičnem izrazu obraza.

Po čem ločimo Poljakinjo, njeno plemensko sestro? Najpoprej (poleg čistega plemena in nedostatka tatarske mešanice) po starejši civilizaciji in poprečno višji stopnji inteligence. Je pa velik razloček med aristokracijo, nižjim plemstvom in meščanstvom. Ljubezniva in na videz kapriciozna Poljakinja si je tega tudi v svesti. Poljakinja je patetična. Prav patos pa je otrokom velikih dežel tuj. Neki književnik, po imenu Hane Bertge, ki je veliko potoval po svetu, mi je nekoč pripovedoval, kako Portugalski štejejo: denar štejejo po najnižji denarni edinici, kavalerijo po konjskih kopitih, a hišne številke po oknih, ki so spredaj na hiši. Ne vem, ali je to res ali ne. A za manjše dežele je to značilno s psihološke strani.

Prav poučen primer nam je Američanka, kakor ji mi najrajši pravimo. Ona je pokazala, kako si more narod brez plemena v kratkem času ustvariti svoj tip. In kako se človek pod pritiskom prilagojevalnih razmer razvija in hitro doseže svoje karakteristične lastnosti. Poznamo dva tipa Američanke. Eden je pendant moškemu: zdrava, polna, brezskrbna in negovana v svojem razvoju, z zdravimi in živimi očmi. Druga je nežna, majhna, na videz šibka, z otroškim izrazom v očeh, topim noskom in majhnimi usti — z ljubko linijo ženskosti, kakršno vidimo tudi v filmu. Oba tipa sta si po svoji vnanjosti očitno različna, toda duševno čisto enaka.

Obe predstavnici svoje mlade domovine se odlikujeta po brezobzirnem naivnem ameriškem egoizmu. Njun cilj je: moški se mora zanjo žrtvovati do smrti. Življenje Američanke ni videti niti malo komplicirano, ampak nasprotno, popolnoma preprosto. Mož mora

Najlepša savojska žena.

Tipična španjolka.

delati. Preko njegove glave gredo vzporedno: načrti, bogastvo in — doma žena.

Vse drugače je v Nemčiji, kjer je moških manj od žensk, kjer «zemlja vse, kar daje, daje z napornim delom človeških rok». Nemka ni niti utegnila niti imela prilike, da se pomehkuži. Morala je delati. Ostro podnebje, slaba zemlja in odtod večno hrepenenje po «solnčnem jugu». Tako se je razvijala tudi civilizacija v večni borbi za obstanek, moški je bil vse. Ženska je bila odrinjena in oropana vseh pravic. Ona je moža gledala tako, kakor noben drug civiliziran narod. Zato se je nemška žena hitreje prilagodila današnjim razmeram kakor žena katerega koli drugega naroda.

Galantnost je bila v prejšnjih letih nekaj naravnega. Toda ona se izgublja, odkar stopajo ženske v javno življenje. S tem, da postaja ženska v političnem, socialnem in družabnem pogledu enakopravna z moškimi, gine tudi njena pomehkuženost.

Dejstvo, da si je utrla ženska pot v različne panoge poslovnega življenja, je v marsičem vplivalo na njeno dušo. Njene duševne lastnosti so se zato precej izpremenile, ona se je predruščila na zunan in na znotraj. Prva in najvažnejša duševna lastnost emancipirane prosvetljene ženske, ki dela, je: občutek neodvisnosti in samostojnosti. Pri ženski se na ta način krepi samozavest, pogum za borbo in prizadevanje, da samostojno teži za svojimi cilji.

Ženska vse bolj napreduje in nobenega dvoma ni več, da se žensko delo globoko odraža v njeni duši in jo korenito izpreminja. Ustvarja se nov tip samostojne, neodvisne, samozavestne ženske.

Tisti prejšnji tipični sladkobni nasmeh na ženskih ustnah je izginil, poteze so postale krepkejšje in značilnejše, in to je tudi storilo, da je današnja ženska lepota prava popolnost. Posebno mikavnost daje današnji ženski zdravo in vitko telo, ki spričo zdravih sportov dela žensko še privlačnejšo in elegantnejšo.

Dandanes ne pomeni telo nič grdega, kar bi se moralo skrivati. Ono ni več tisto, zaradi česar bi se bilo treba lagati ter se pretvarjati in skrivati za debele zidove predsodkov. Sodobno in racionalistično človečanstvo si je na čistem, da mora biti na to stran laž izključena: telesu se priznava vsa važnost in njegov veliki pomen.

Demonška žena

Žensk s satanskimi lastnostmi je bilo vedno dovolj. One so celo tok zgodovine obračale in zaustavljale. Dandanašnji pa jih je še veliko več, samo da ni njih početje več tako usodno za njih okolico kakor zanje same.

Kaj je to, demonska ženska? Ali ne nagiba vsaka ženska malo k satanizmu? Kako bi mogli pokazati psiho ženske, ko bi hoteli brez strahu, da pretiravamo ali da govorimo neresnico, opisati osnovne lastnosti satanske ženske, ki jih je dandanes vedno več? Vsa ta vprašanja obsegajo samo eno: vprašanje satanske ženske.

Kakor se zavedamo vsega tistega, kar daje ženski pravico, da govori o sebi kakor o bitju, ki je enako moškemu in ki je po nečem celo nad njim, se moramo vendar dotekniti, sicer narhalo, nekaterih dejstev, ki ka-

Lukrecia Borgia, ki je brez dvoma tip demonske žene. Njo je težko prekositi, ker ona v svojem položaju, v katerem je bila, ni niti skrivala svojega satanizma.

sirovih strasti in da je njeno bistvo večkrat odprto vsem mogočim ekscesom v ljubezni.

Treba se je samo spomniti različnih velikih procesov (Landru, Čaruga) in publike, ki jih je spremljala. Tu ste lahko videli veliko število dam, ki niso prišle toliko iz gole radovednosti, ampak iz potrebe, da bi doživele nekaj, kar ni vsakdanje, nekaj, kar bi dalo hrane njih zatrti ženskosti. In one bi, ko bi one odločale, glasovale, da se krivec izpusti, ne kakor nedolžen, ampak prav zato, ker je posebljenje njih ideala: nebrzdani moški in pustolovec.

Ni takšnega pustolovca, ki bi ne bil miljenec te velike skupine žensk s satanskimi apetiti.

žejo, da satanska ženska ne živi samo v domišljiji romanopiscev. To vse je treba takoj povedati, da bi nam ne mogel kdo očitati, da izvirajo te vrstice če že ne iz mrznje, pa vsaj iz zlobnosti. Toda satanizem ženske je dejstvo, ki ga je treba pojasniti, zakaj kdor vse razume, tudi vse oprostí.

Najprej je treba poudariti tisto osnovno karakterizacijo ženske, to je preziranje vseh njenih želja in zahtev, ki jih je v toku stoletij skrivala v svoji notranjosti, ker je morala tako dolgo robovati možu. Zato stremi ženska z vsem svojim bitjem, in sicer podzavedno, k osvobojenju. In smisel tega osvobojenja je v tem, da se lahko zaupa pravemu moškemu. Pravi moški pa je po najglobljem prepričanju ženske neotesan, sirov in celo kriminalen tip. A ženski satanizem tiči prav v tem, da ona obožuje moške

La Voisinova, znana francoska zastrupljevka, je poseben tip ženske, ki iz preudarka ali pa strasti (je vseeno) lahko stori tudi najstrašnejši zločin, vzlic temu, da pripada k lepemu ženskem spolu.

Katarina Medici, glavni povzročitelj Jernejske noči, je bila žena z demonskimi lastnostmi, dasi je bila nenavadno izobrazena.

Če hočemo biti pravični, moramo poudariti, da so ti pojavi demonizma v psihi naše žene le redke izjeme, v večjih centrih pa so vse bolj pogosti. Vzrok tega je ta, ker je novi način življenja prinesel strašno zmedo v vse razmere in ker za svobodo, ki so jo jele ženske komaj uživati, niso dovolj pripravljene.

One ne morejo svojih čuvstev regulirati s kontrolo razuma, a mimo tega novi odnošaji med moškim in žensko še niso odkritosrčni, iskreni, kar vse podžiga žensko zatiranost, ki zahteva osvobojenje za vsako ceno.

Demonško žensko priganja v vsem njenem početju neka strahovita potreba, da se otrese vsakdanjosti, ki jo tlači kakor mora. Lahko se celo reče, da večina žensk nagiba k demonizmu, česar se seveda one same ne zavedajo.

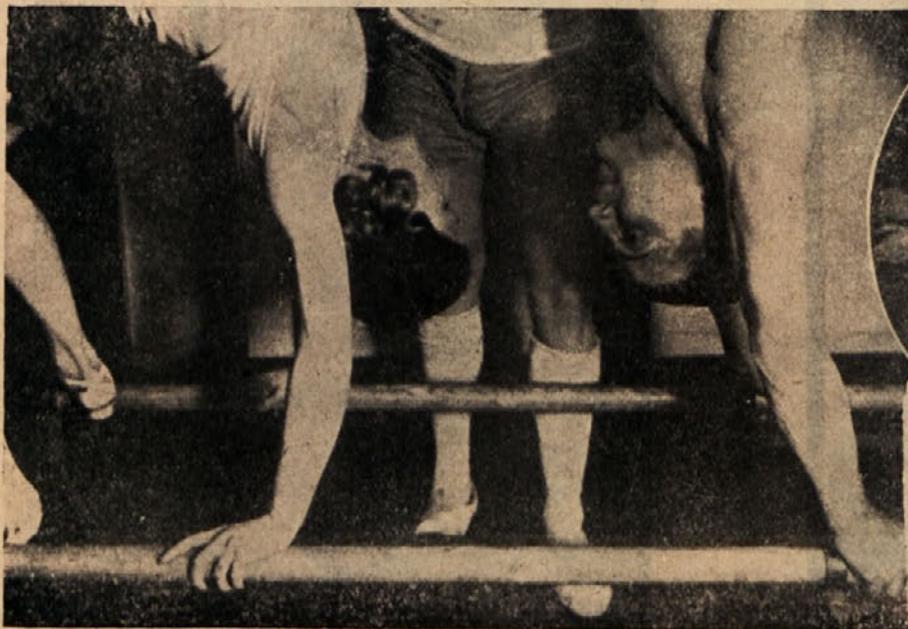
Omenili smo samo javne manifestacije ženskega satanizma, ne da bi se hoteli dotikati vseh čudes te soblazni, ki jo poznajo psihoanaliza in anali sodne medicine.

Toda mi upamo, da bo ženska psiha ozdravela, kakor hitro bodo odnošaji med moškim in žensko bolj zdravi. Dotlej se je pa treba sprijazniti z resnico...

Solnce daje zdravje

Kako se dosežeta linija in gibčnost

V Parizu imajo posebno šolo, kjer se s posebnimi vajami lahko doseže višek gibčnosti in popolnosti linije.

Eksotične lepoticе

Miss
Nigeria.

Lepotica s
severa z
nakitom v
nosu in na
ustnicah.

Tudi on se dá rad fotografirati.

Ne glejte
me ...
Mery
Dóranova.

Večerne obleke

za naše dame

Plesna obleka iz čipk z bolerom, ki se spenja spredaj s cvetko iz biserov.

Plesna obleka iz pastelnomodre svile moare. Životek spominja na antično nošo. Prednik je nabran in spet z zaponko iz biserov.

Plesna obleka iz rdečega krepdešina. Stranski deli, ki so našiti na bokih, so spredaj krajši. Životek je v pasu nabran. Posebnost tega modela je vratni izrezek.

Večerna obleka iz rožnatega krepromena. Posebnost te obleke je vratni izrezek à la kraljica Evgenija.

Večerna obleka iz črnega krepstatena. Na bokih je prilježna, spodaj pa razširjena s plisiranimi vstavki v obliki pahljače.

Vera:

Dišava perila

Ne bom pisala o levanduli, dišavi minulih starih časov, ne o dišavi vijolic ali celo o težkih francoskih parfumi, ampak napišem nekaj vrstic o preprosti lepi dišavi zelenih travnikov in pokošenih pestrih lok, po katerih so vaše perice razgrnile belo perilo.

Kadarkoli pridem iz mesta, se pridruži vsem globokim in lepim vtisom še jako preprosta in vsakdanja radost nad lepo opranim, po zraku, solncu, loki in potoku dišečem perilu. Kdor stalno živi v vasi, morda nima tega veselja. Njemu je lepo oprana brisača, prevlaka blazine, snežnobela sprajca čisto navadna prikazen. Ampak človek, ki pride na kmete iz mesta, kjer je toliko dima, saj in raznih hlapov, je prijetno iznenaden spricho čistega, zdravega zraka.

In stopate tako po vasi med malimi, snažnimi, kakor nova otroška igrača ljubkimi hišicami z vrtcem pod oknom, ki je majhen kakor gredica na grobu. V enem kotu stoji košat rožni grm, v drugem se pa beli v cvetju jasmun ali pa vsaj bezeg.

Če pogledate v okno — vidite zaveso tako čisto in belo, kakor bi jo bili ravnokar tja obesili, če se ozrete v okno sosedne hišice, občudujete rdeč nagelnov slap, a pod njim se ponašajo jasmuni ali bujni tulipani. V gostilnici vas pozdravlja belo pregrnjena miza, snežnobeli zastori v oknih in čista tla, pa kar svojim očem ne verjamete, da ste v vaški krčmi; tako milo, vabljivo, veselo in prijazno je kakor v nobeni mestni gostilnici.

Ko sedite za mizo, imate takoj novo družbo, na eni strani se vam prilizuje bela mucka, na drugi vas pa pozdravlja psiček, ki se vam dobrika, vas zaupno gleda in maha z repom.

A kadar stopite zopet na plano, se vam zasvetijo z lok, vrtov na levo in desno bele ploskve razgrnjene

perila. Solnce sveti nanje, čez vrh ali loko žubori potoček. Gospodinja zajema z vedrom vodo ter resno, mirno, brez vihranja škropi v drobnih curkih bele ploskve. Perilo leži tam danes, leži tam dva, tri dni, solnce se vpira vanje, pihlja vanje veter, umiva ga voda iz potočka ali hud dež — ko se je naglo pripodil oblak in zakril solnce — a loka mu daje svojo vonjavo. Kmetiški človek gre mimo in vsega tega ne opazi. Vsak dan vidi to, s tem je zrasel, in zato mu je to vsakdanja prikazen. Njemu ni nič do solnca, vetra, vrta in loke, a človeku, ki pride iz mestnega hruma in šuma v tiho vasico, se zdi, da se je nenadoma znašel v novem in boljšem svetu.

Nekam čudno se mu zdi, da tu nihče ne speši, da ljudje tod mirno, resno, važno in počasi hodijo, da nihče nikamor ne hiti, ne beži. Dekle nese hleb kruha in počasi stopa z njim po stezici, celo dečki se kretajo bolj mirno, hladno. Tam pred kočjo ob zaklenjenih vratih pa leži zvesti domači varih, se ne gane, ne zabevka. Na skladanici pod oknom se greje mačka in mežika; če gre človek mimo, niti ne gane z glavo, ako jo pusti pri miru... Pač čudapolni ritem življenja... Čudovito je to zdravilo, ki pomirja meščanu razdražene njegove živce ter mu vrača smisel za resnični namen življenja. Vse, kar se tu vidi tako preprosto in enostavno, nudi mestnemu človeku neprecenljivi notranji mir in blagoslov božji.

Pa neki dan izginejo izpred oken bele ploskve na vrtu ali na loki. Perica jih je pobrala in prinesla v hišo. In tedaj ga vi, meščanje, kar ne morete spoznati... S tihim veseljem vzamete v roko brisačo, pritisnete vanjo obličje in v hipu vam zadiši po vodi, solncu, loki, vetru, zadiši po jasmunu in roži in bezgu. Pred duševnimi očmi vam pa vstajajo lične hišice z vrteci, ob vasici vidite redi pokošene trave, vdihavate njen vonj in ste od tiste kratke in preproste pravljice tihega dne, ki ste ga preživeli v ponižni vasici, kar očarani.

Gimnastika

Nesporna je korist, ki jo imamo od vsakdanje redne telovadbe. Zato mora vsaka žena, kateri je kaj za zdravje, telovaditi vsak dan po 10 minut. In kar je najbolj važno, telovaditi se mora vsak dan, ker le z redno telovadbo se doseže uspeh. Ne sme se prenehati niti za en dan ali dva, pa zato tretji dan več telovaditi! Pretirana telovadba več škodi kakor koristi.

Telovaditi je treba le v lahki obleki ali pa sploh brez obleke. Telovadi se zjutraj, pa vendar ne takoj, ko se vstane iz postelje. Najprej se je treba nekaj minut izprehajati po sobi, da pride srce v normalni tempo. Znano je, da deluje srce v spanju precej laže, zato bi mu škodilo, ko bi ga pognali brez prehoda v hitro delo. Tudi pri najmanjšem utripu srca se mora prenehati s telovadbo. Po vsaki vaji je treba: 2—3 krat globoko vdihniti.

Pri vseh vajah se mora osvežiti s prho.

Slika kaže vaje, ki so za vsakogar prikladne.

Prva vaja: vreči gornji del telesa nazaj, nato se nagniti naprej. To se ponovi petkrat.

Druga vaja: poklekanje na celem stopalu. Poklekati in dvigati se mora zelo počasi. Ponoviti petkrat.

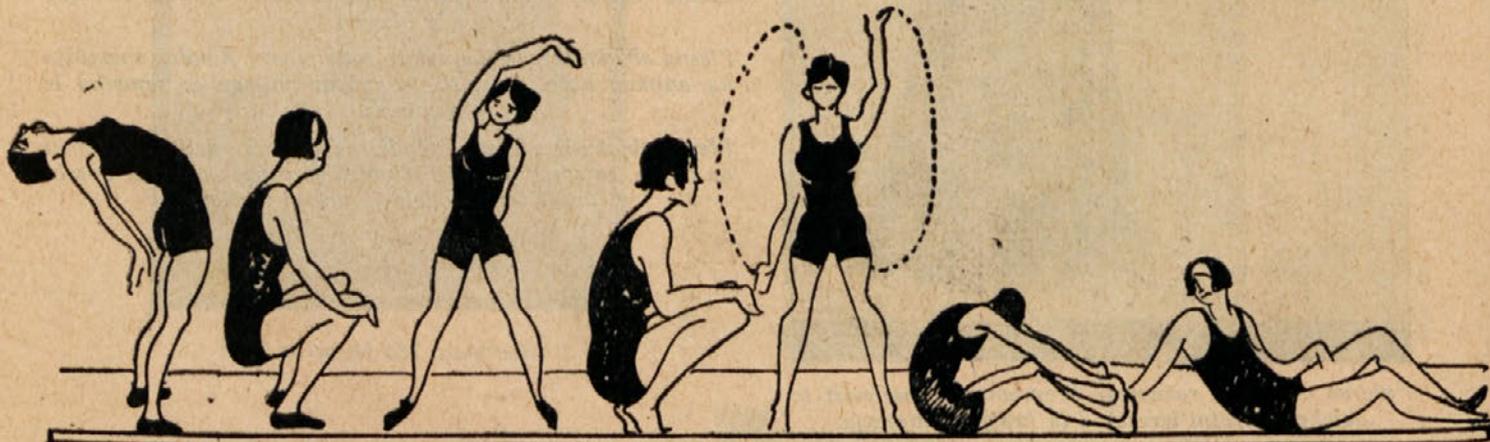
Tretja vaja: Levo roko dvigati, desno spuščati menjaje. Ponoviti 15 krat.

Četrta vaja: Stopanje na prste. Isto kakor pri drugi vaji.

Peta vaja: Menjaje krožiti z desno in levo roko.

Šesta vaja: Iz ležečega položaja dvigniti polagoma zgornji del telesa in ga ravno tako polagoma spuščati. Roke držati spredaj. Vaja se mora ponoviti šestkrat.

Sedma vaja: V tem položaju se mora ostati dve minuti in globoko dihati.

NAJBOLJŠE SREDSTVO ZA ČIŠČENJE!/-

Če rabite VIM le enkrat, ga boste rabili vedno. Čudno je to, kako VIM vse lepo očisti in osvetli in kako hitro je vse osnaženo. Natresi na vlažno krpo nekaj VIMA in odrgni z njo predmet. Takoj se pokaže uspeh. Vsa nečistost in vsi madeži izginejo kakor izgine rosa na solncu. Kar je bilo prej temno in umazano, je potem lepo in svetlo, zakaj VIM je pravi čarovnik. VIM je silno ekonomičen, ker si prihranite veliko truda z njim. Primerjajte uspeh VIMA s ceno. Nobena druga reč se ne more z njim kosati.

samo **6.-** DIN.
NOVI
VEČJI ZAVITEK

VIM ZA
1001
PREDMET!

VIM

Rezika je stopila v vežo in na dolgi, ozki, obokani hodnik. Ko je prišla do polovice, ji je groza stisnila srce. Koraki. Nekdo je šel za njo. Ozrla se je. Vojak. Šel je in šel, da jo je končno prehitel. In tedaj je v umazanem polmraku spoznala, da je drugi konec hodnika zaprt. Srce ji je močno tolklo zaradi zoprnega človeka, s katerim je bila sama, čisto sama v poltemi. Ali naj zbeži? Kako neki! Noge so ji kakor svinec. Bojazen je rasla, tesnoba se je izpremenila v blazno grozo, kakršne še ni poznala. Vojak je dospel do zaklenjenih vrat, besno z njimi zatresel in se zopet vrnil. Obšel jo je paničen strah. Vojak pa je šel kakor navit stroj mimo nje. Po vsem telesu se je tresla: Ali jo ubije? Posili? Ali morda oboje? Toda neznanec se niti zmenil ni zanjo, le vračal se je z velikimi in jeznimi koraki k odprtemu izhodu. Srce je čutila skoraj v grlu, kar čuje: cvak! in še enkrat: cvak! Zaklenil je — zaprl jo je. Kriknila je, zadušena v samoti in izgubljena v temoti plesnivih zidov...

In vsa oznojena se je prebudila iz sanj. Groza jo je obhajala, ko je segala po uri. Pol sedmih! Omamljena je zagledala meglen stvor med metuljem in jadrnico, pragozd in koprive, potem rdečo frigijsko čepico... Zopet je potegnila k očem zoprno uro — sedem! Kakor nalašč! Skočila je iz postelje v lepi spalni srajci iz rožaste svile in hitela naravnost k mizici, kjer so ležali prstani. Zraven njih je ljubko dišala stekleničica, ki jo je včeraj prinesla. Vdihnila je prijetni vonj s spominom na neobičajno mehkost njegovih ust in na divjost včerajšnjega objema. Toda takoj, v istem hipu se je njen neprespali obraz postaral od utrujenosti in izžetosti. Gospe ji bodo zopet brenčale na uho in stroji v sosedni sobi bodo drdrali zoprno, neznosno. Šele večer prinese zopet njenim ustom poljube. Bolela jo je glava od vina, še vedno jo je obhajal strah pred vojakom, in vendar je z vonjem orhidej, s katerim si je pokapljala dlani, vdihavala tudi duh ust, ki so dišala po dimu. Kolikokrat je že hotela prekiniti blazno razmerje in zakričati jezno in sirovo: konec! Pa je mar mogla? Čeprav je vedela, da bo prej ali slej poplačala s srčno kryjo svojo prismojenost — zaljubljenost v oženjenega! In pri takem napadu, ki se je ponavljal vsak dan, so se ji mešali doktorski dovtipi,

dobrikanja, pogledi in zopet nepopisljive kretanje Ivanove. Ah, ko bi bile že zopet počitnice in konec njeni norišnici — pred potovanjem na jug ali v kopališče! Jutro je imela preračunjeno na minute: petnajst minut za umivanje, deset za oblačenje in ostale za zajtrkovanje z eno cigareto, preden se je oglasilo prvo zvonjenje. Kakor ura se je pojavila točno prva Tončka, navihano, jezično dekle.

Postavila je steklenico, v kateri je bilo še nekoliko vina, za peč in potem je ljubko pogledala poležane snežnobeke pernice in blazine ter jih razložila po stolah. Vršila je svoje gospodinjske posle z že naprej preračunjenimi kretinjami, kakor jo je to naučil njen stan; bila je šivilja. In čez malo časa je bila sobica z raznim pohištvom kakor slikarski atelijé — vse je bilo razmetano, raznolično, odrgnjeno in revno, a vendar je bil v vsem okus. Potem, ko je že stala oblečena v tako zvanem salonu pred velikim zrcalom v lepem perilu, pa preprosti čedni obleki, si je začela boječe ogledovati kolobarčke okrog neprespanih rjavih oči. Kam bi prišla s svojo lepoto in s svojim zdravjem, oboje ji je potrebno kakor sol! To ne gre, da bi vsak večer in vsako noč presedela in preljubkala! Mar ni že tega dovolj, da si je izpridila itak vse življenje! In zopet se ji je stisnilo srce kakor na temnem hodniku, ko je slišala, da se je ključ dvakrat obrnil, in je vedela, da je izgubljena.

Odprla je okno; zašumela je voda, belo spenjena od jeza. Zrla je na razposajeno reko. Prižgala si je tudi cigareto, ki je pomenila zanjo od vsega dneva edini trenotek, ki je bil res njen. Zagledala se je kakor očarana v pljuskanje lepe vode pod okni in v modrem dimu je uzrla drznega in rusoglavega paglavca pri hišnih vratih.

«Rezika!» je klicala stara ženica, ki je bila hišnica v hiši takoj pod pošto. Toda Rezika, kako neki, ta je bila že davno proč! Kako je to mogoče, da to nista dve osebi, ona in tista Rezika s pripaljenimi lasmi, ki se je spakovala za hrbtom ženice, ki je je bila sama navihanost in je stala bodisi kakor prilepljena pri vratih ali pa je letala kakor divja. Spomnila se je na malo stanovanjce, ki je bilo kuhinja, soba in kamrica, na deda pleskarja, ki je bolehal na nadušljivosti, in na debelo babico, ki je, če je le količkaj mogla, ušla od dela h knjigi in či-

tala. Še bolj in še globlje se ji je v nezadovoljno srce zarezala skrb zaradi čudne usode one Rezike, o kateri so govorili vsi, da ima «peklenško» srečo.

Kadila je z jeznim elanom drugo polovico cigarete in premišljala: Le v čem sem imela in imam tisto razvpito srečo? V tem, da so se za menoj, štirinajstletno, ozirali, in potem, ko sem že nekaj zaslužila in se začela dobro oblačiti, letali za menoj? Tako srečo imajo vse, ki niso pokvečene ali puščobne do smrti! In moj Pariz? V tem je bilo res košček neobičajne sreče... slučaj, ki je vdihnil mladi židinjki Dori Istersteinovi, da me je vzela za nekoliko tednov s seboj. Le da se je nekoliko obljubljenih tednov v tujini raztegnilo na nekoliko let — prišla je vojna. Morda je to res bila njena sreča, tudi če je orosila s težkimi solzami domotožja tujo žalost marsikatero vdove francoskega častnika v pariškem salonu.

Toda Bog ve, kako dolgo je trajalo, preden si je našla mladeniča, kljub temu, da je bila v Parizu popolnoma svobodna, kljub temu, da je možem zares ugajala in je bila sama kakor divja. Tisti njen prvi ljubček, tisti blede Ferdo, ki je hodil na slikarsko akademijo, le kako ga je mogla poljubljati na usta! Toda prava vihra se je začela v njej šele doma, ko je mislila, da začenja že postajati razumna, in ko so ji manjkala le še tri leta do tridesetih! Kakor da prej ni niti vedela, kaj se pravi, poljubiti moškega; takšen pravi pekel razpaljenih strasti jo je zgrabil šele doma! Ampak, če bi bile to le strasti, toda to je bilo vse!

Jezno je vrgla neznatni cigaretni ogorek v reko, ki se je lesketala kakor srebro ter se

igrala z valovi. Kako same sebe ni imela rada! Kako je bila sama sebi zoprna s svojimi rdečkastimi lasmi in obodenimi prsti! Najhujše in najbolj neumno na svetu se je zaljubiti v učnega človeka, ki je bil doma in za državno mejo kapaciteta v znanstvenem svetu! Kakšen nezmisel je, čutiti se navezano nanj z blazno ljubeznijo! Saj je vendar vedela od prvega hipa, ko mu je zletela v naročje, da mu ni enaka po izobrazbi, da ima doma razumno ženo, bivšo učiteljico, da ima dve hčerki, obe licejki, in da mu mora biti in ostati popolnoma nekaj postranskega! Z melanholičnim pogledom je spremljala nevidni ostanek cigarete, ki ga je voda že davno odnesla, in mislila si je, kdo ve, ali ne bo nekoč tale voda pod okni pogoltnila tudi nje. Ah, kolika blaznost, zaljubljena kakor štirinajstletna in navezana na svojega Ivana nele z občudovanjem, ampak tudi z najhujšo strastjo. Zopet je stisnila obraz v dlani, ki so dišale po orhidejah in divjih spominih na ljubezen.

Sredi velike nejevolje nad seboj in vsem življenjem, ki ga je sedaj živela, se je hipoma spomnila, kako si je pred odhodom pritisnila njeno razkuštrano glavo na prsi in rekel, preden je izginil v temo stopnišča: «Rezika, kam se bova poleti skupaj peljala?» Kako se je dobričal njegov glas in kako je grel njegov objem! Izginil je obup, izginila utrujenost in podcenjevanje same sebe, videla je, kako se na široko razprostirajo loke, zelene kakor baržun, in gaji in lesovi. Toda to niso bile loke in gaji, to je bila vriskajoča nada, da bo nekoliko tednov bivala z njim od jutra do večera, skoraj kakor njegova žena.

Pol Negri:

Moški, ki sem jih ljubila

Kako pust bi bil svet brez ljubezni! Smeši se, kdor se sramuje ljubezni. V svojem srcu si hranim spomin na moške, ki sem jih ljubila, in na ljubavne dogodke, ki sem jih doživela v svojem življenju.

Bila sem v sedemnajstem letu, ko sem spoznala prvo pravo ljubezen. Takrat sem bila na Ruskem in sem uživala velik sloves na odru carskega gledališča v Varšavi. Neki dan je potrkal na vrata moje gorderobe gospod, umetnik, ter me prosil, da bi me smel slikati.

Nisem ga marala pogledati, a ni hotel oditi, in tako je naposled stal pred menoj. Pogledala sva si v oči in se v tistem hipu zaljubila. Slikal je in slikal in zaročila sva se, preden je bila slika gotova. Dan poroke sva že določila, ali pripetila se je nezgoda.

Moj ljubi je težko zbolel. Zdravniki so dognali hitro zavratno sušico. Moje delo v gledališču je izgubilo zame svoj pomen. Odpovedala sem svoj engagement,

da sem mu mogla streči. Trdno sem bila prepričana, da ga moja silna ljubezen ozdravi, če ga vobče more ljubezen rešiti. Pa vse zastoj! Bolehal je bolj in bolj in končno je ugasnil nekega oblačnega decembrskega popoldne v mojem naročju.

Ljubezen, ki se vname pri prvem pogledu, je meni usojena. Nekoliko kesneje, ko sem dosegla prve sijajne uspehe kakor filmska zvezda v Berlinu, sem se vrnila v Varšavo, da bi posetila svojo mater. Ko je minil dopust, sem morala zopet v Berlin za novo pogodbo. Na meji so mi zaplenili poljski carinski uradniki vse dragocenosti, bisere, uhane in celo prstane. Besnela sem in jokala, pa so mi rekli, da ne smem odnesti iz Poljske nobenih draguljev.

Samo en človek je bil, ki bi mi mogel pomagati — komandant. Nisem ga poznala po imenu, ali odpeljala sem se pred njegov urad. Šla sem skozi straže in stopila v poveljnikovo sobo. «Oplenili so me!» sem krik-

nila skoraj v joku. «Oropana sem svojih dragocenosti! Prosim, da se mi nemudoma vrnejo.»

Ljubezen ali čast.

Za pisalno mizo se je vzravnal visok, lep mož v uniformi poljskega polkovnika.

«Odpustite, gospodična,» je resno pripomnil, «ne poznam vašega imena.»

«Pola Negri,» sem srdito odgovorila, «s cesarskega gledališča v Varšavi in v Berlinu Odločno zahtevam, da se mi moje dragocenosti takoj vrnejo.»

«Vsekako, gospodična. Dovolite, da se vam predstavim. Jaz sem grof Domski, vam na razpolago.»

Globoko se je priklonil in poljubil podano mu roko. To me je genilo. Vzdignil je glavo in najine oči so se srečale. Vedela sem, da se me je doteknila moja usoda. Kesneje mi je pripovedoval, da je tudi on občutil tisto čudno vznemirjenje v trenutku, ko so se njegove ustnice doteknile moje roke in da se je njegovo življenje z mojim združilo.

Štiri tedne pozneje me je spremljal v Berlin. Prepričana sem bila o njegovi ljubezni do mene. In ko me je prosil, da bi postala njegova žena, sem privolila. Kmalu nato se je izvršila najina poroka in nastala sva se na njegovem gradu v Poljski.

Minulo je nekoliko srečnih mesecev, ko sem prejela prijazen poziv, da bi se vrnila k svojemu delu v Berlin. To je bil začetek usojenega konca najinega romančka. Moj mož je menil, da sem se odpovedala svojemu življenjskemu poklicu, ko sem postala grofica Domska. Prepovedal mi je ostaviti grad in iznova postati igralka.

Trikrat so me poklicali iz Berlina. Po tretjem pozivu sem videla, da se moram odločiti ali za svojo ljubezen

ali za svoje delo, pa je delo zmagalo. Izginila sem ponoči iz grada in jo ubrala peš nekaj kilometrov daleč do bližnje železniške postaje ter se odpeljala s prvim vlakom v Berlin. Grof Domski — knez mojih sanj — se ni mogel strinjati z mojo nakano, da bi v svojem poklicu nadalje delovala. Posvetoval se je s pravnimi zastopniki in je hitro prišlo do razporoke. Vsekako je ta ljubavni dogodek zame take važnosti, da ga ne bom nikdar pozabila in obžalovala.

Jaz in Chaplin.

Ljubil me je zdravnik, moder in plemenit človek, čigar življenje je samo žrtvovanje za trpeče človeštvo. Moje srce me je vleklo k njemu iz občudovanja in naklonjenosti; vse, kar je bilo v njegovem bitju nežno in genljivo, me je mikalo k njemu. Ljubila sem ga, a zavračala, zakaj hrepenela sem po samostojnem življenju in si domnevala, da mora zdravnikova žena biti pripravljena, žrtvovati se in skrbeti za svojega moža.

Potlej sem srečala na veliki pojedini v Adlonu v Berlinu Charlija Chaplina. Bil je v Angliji na dopustu, poln slave, in je prišel na Nemško, kjer so bili njegovi filmi doslej neznan. Zame je bilo samo ime — drugega nič. Precej pozno sta prišla na pojedino dva gospoda, eden visok, drugi pa vitek, nekoliko manjši, s kodrasto glavo. Moj gostitelj ju je prijazno pozdravil in ju posadil tik nas.

Tako sem se sešla skupaj pri eni mizi s Charlujem Chaplinom. To je bil njegov prvi večer v Berlinu. Prav nič ni znal nemško, a jaz niti besedice angleško, vendar je bil videti ves očaran.

Govorili smo o pantonomini. Pripravil me je v smeh, ko sem se trudila pojasniti, kaj bi mu rada rekla. Kako velik tragedij bi mogel biti! Tako vsestranski in odličen je in ima dušo velikega, velikega umetnika.

Umetnikova snubitev.

Zaljubila sva se, zaročila in preživela v Ameriki višek sreče in veliko bedo, ki čaka na temperamentne, zaljubljene ljudi. Bila sva nepopisno srečna in strašno žalostna. Razstala sva se in to iznova poizkušala! In tako je to šlo naprej. Zdaj je podoba, kakor da sva se v prijateljstvu razšla.

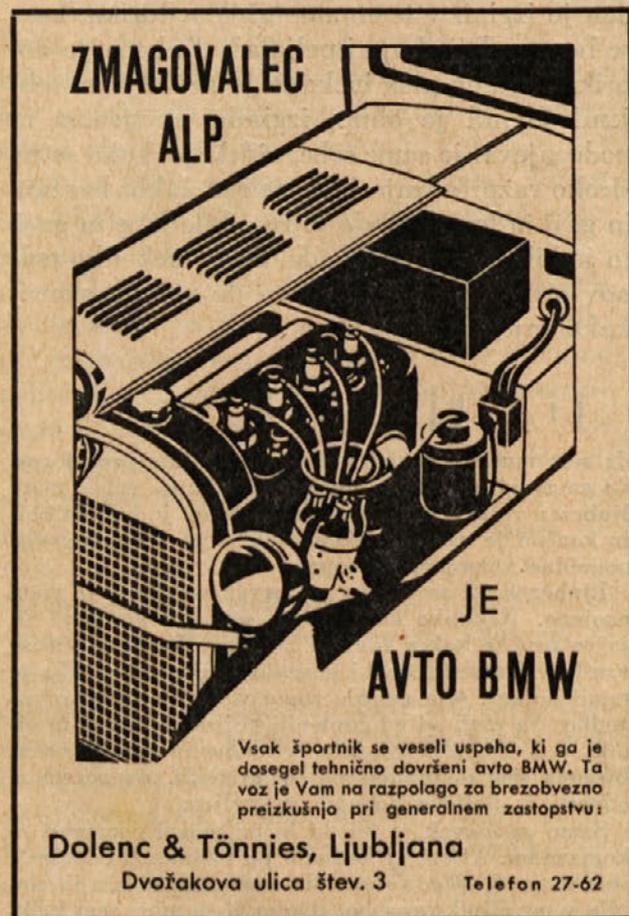
Seznanila sem se z Rusom Tadejem Stykom, ki me je silno ljubil. Bil je lep, čil in čvrst mladenič. Slikal je prekrasno mojo sliko, ki sem jo prejela v dar, ker je ni hotel nikomur izročiti razen meni, «svoji ljubljeni Poljakinji». Odklanjal je velike vsote denarja od ljudi, ki bi jo bili radi kupili. Ko sem v Los Angeles dobila sliko, je bil ravno Chaplinov god, in jaz sem vedela, da ga bo silno razveselila moja čudolepa slika. Poslala sem mu jo v dar za vozilo, dasi sem imela takrat Tadeja Styka jako rada.

Tadej je dejal, da mu je to moje početje s sliko strlo srce, a tega ne verjamem. Saj običajno govorimo, da je naše srce strto, ali strta srca zopet ozdravijo, sicer bi bil Kupido kmalu brez dela.

Danes smo vsem priložili položnice. One, ki so že poravnali naročnino za vse leto, prosimo, da oddajo položnico svojemu prijatelju, ki bi se rad naročil na našo revijo.

Ostale, ki so z naročnino v zaostanku, pa prosimo, naj nam jo nakažejo vsaj za drugo četrtletje.

Vesele velikonočne praznike želi
uredništvo in uprava.

**ZMAGOVALEC
ALP**

**JE
AVTO BMW**

Vsak športnik se veseli uspeha, ki ga je dosegel tehnično dovršeni avto BMW. Ta voz je Vam na razpolago za brezobvezno preizkušnjo pri generalnem zastopstvu:

Dolenc & Tönnies, Ljubljana
Dvořakova ulica šte. 3 Telefon 27-62

Čistejše perilo v krajšem času

Schichtovo ter-
pentinovo milo
Vam prihrani de-
nar in delo. Vaše
perilo bo snež-
nobelo in kljub
temu boste rabili

manj mila kot doslej; tako dobro in izdatno je

Schichtovo terpentinovo milo

v praktičnem zaščitnem zavitku

Zavitek nosi razen tega lepe podo-
bice za izrezati, za kratek čas otrok.

«Na policijsko ravnateljstvo!» je velel šoferju, ki je zapeljal tik do stranskega tlaka.

«Na ravnateljstvo?» je rekla Ivona. «V avto-taksi? Ne. V okrožni komisarijat, in sicer peš, da, kolikor vas je volja...»

«Nikakega škandala, vam pravim!»

«Poprej ste se izrazili, da gremo v najbližje poverjenstvo... Pojdimo torej! Drugam pa ne grem... Zlasti pa ne v vozu... Hvala! Med vožnjo si boste izmislili kako pretvezo, da bi zopet izpremenili smer in na vse zadnje bi se zaleteli v avto gospodov Harrodsa in Davisa, jelite? Ako mislite, da ne veva, kdo ste in v čigavi službi!»

Ljudje so prihajali bliže ter poslušali. Krog se je stvoril polagoma okoli nas, kdor je prišel naposled, je izpraševal prve došlece. Vnovič sem čul, da kroži beseda «tat!», ali zdelo se mi je, da se nekoliko drugače poudarja nego popred.

«Hočete vstopiti, da ali ne?»

Tokrat sta govorila oba mustačarja, sivi kakor črni, hkratu pa so štiri roke poskušale, da bi me potisnile v avtotakso.

Vedno bolj je naraščala množica, obstoječa malone iz samih moških v čepicah (kdor je imel trd klobuk, je bil redno brez ovratnika, celo mehkega) in iz ženskih, sicer razoglavih, a ne brez češljev, kajti večina njih je imela v njih ponarejene briljante.

«Ako ne greste noter...», je pretil možak s črnimi brki in klel.

Njegov tovariš je zlezel v voz in me jel vleči proti sebi, medtem ko me je drugi vnovič od zadaj potiskal. Delal sem se težkega, kolikor se je dalo, in Ivona se je obesila name.

«Nikar ga ne pehajte!» se je oglasil nekdo iz množice.

«Proč s polipil!» je žugnil neki drugi glas.

Zadnji klic so v zboru ponovili skoro vsi navzočni. Eden njih si je vtaknil dva prsta v usta in rezko zabrlizgal. Od daleč mu je od raznih strani odgovorilo slično žvižganje.

«Slaniki gredo...» je sprožil nekdo.

V naslednjem trenutku je šesterica mladih mož ne posebno priporočljivega videza, ki pa so se mi tedaj zdeli dražestni in skoro odlični, razklala gnečo in eden njih, ki je imel bikov vrat in docela obešenjaško vnanjost, je silovito nahrulil oba tako zvana stražnika.

«Kogá pa mu hočete, temu staremu možu? Ali ga boste izpustili?»

«Midva sva poštenjaka, gospôda!» je proglašala Ivona.

«Gotovo!» je pritrdil mladi mož, ki se je bil obregnil ob najina protivnika.

«Saj vemo, odkod je ta sodrga!» je izpregovoril drugi, ki glede razbojniške spodobi in plečatosti ni prav nič zaostajal za prvim.

«Vstran s polipil!» je povzela množica krepkeje s pretečim mrmranjem.

Deset rok se je spustilo na oba možka in čutil sem se prost.

«Srečo imate, da je danes nedelja», je poprijel besedo prvi od obeh mladih mož in lopnil črnobrkeža s pestjo po glavi, da mu je potlačil polcilinder do ušes. «Oba bi vaju zadedali v kanal, da bi se malo naluckala... ampak ob nedeljah slaniki ne delajo.»

«Ala, izkidajta se!» je dejal drugi slanik. «Dovolj smo se vaju nagledali... Ampak sta slišala? Če vaju še kedaj tod zasačimo, takole med tednom, pa bosta štrbunknila v vodo...»

Deset rok je izpustilo oba možka. Vse te pesti so ju morale nekaj časa vlačiti sem ter tja, kajti sukniča sta jima bila na nekaj mestih raztrgana. Vzela sta pot pod noge, ne da bi bila še kaj čakala, in odhitela na nos na vrat nizzdol po stopnicah v podzemno železnico, ne da bi se bila le enkrat obrnila.

«Hvala, gospôda», je rekla Ivona jasno in zmagovito najinim branilcem.

«Ni za kaj», je preprosto odgovoril eden onih, ki so najbolj nahudili našima protivnikoma.

Ljudsko krdelo se je po večini razšlo. Ostali so pri naju samo mladeniči, ki so poprej brlizgali.

«No, očka,» je zinil eden njih, «daš kaj za pijačo?»

«Ali moreš to storiti, a?» je poizvedal drugi. «Kakor vse kaže, imaš precej pod palcem...»

«Pusti ga!» je velel tretji. «Toliko ima pod palcem kakor mi... Stvar je pač takšna, kakršno delo dobiš... Če hočeš uzmati denarnice v podzemski železnici, se moraš kajpada gizdavo oblačiti, ampak s tem še ni rečeno, da imaš več ko tovariši, jeli, stari?»

«Meniš, da on izmika denarnice! Deklina, ta jih onegavi. On je samo zato z njo, da tanta ljudem s svojo častitljivo tikvo...»

Med takim pomenkom nas je skupina, med katero sva bila z Ivono, polagoma zavlekla proti vinarni. Oba mladina, ki sta se bila posebno odlikovala v zadevi, tisti bikonja in pa hrust obešenjaškega lica, sta koračila na čelu in prva stopila v pivnico. Bila sta očitno važni osebi svoje vrste. Ako sem ju označil kot mladince, sem hotel reči, da bržkone nista imela nad trideset let, vendar na prvi pogled bi jima bil človek prisodil več, kajti krepko mišičevje ju je kazalo dosti starejša. Pleča so se jima oblila pod sukničem, ki jima je bil vsekakor iz manj ličnega sukna nego moj, a pri vsem tem vendar jako čeden. Na glavi sta imela prav snažni sportni ali potni čepici, obuta sta bila v črevlje mahagonijeve barve z lepo izdelanim usnjem, srajci pa sta bili čip-

ZDRAVJE

svežino, moč in živahnost opažamo na zdravih in bistrih otrocih.

Za časa razvoja ima negovanje duše in telesa kakor tudi vzgoja otroka odločilen vpliv na vso njegovo bodočnost.

Starši so dolžni paziti, da ostane otrok duševno in telesno zdrav in da bo čim močnejši. Za okrepjenje mišic, kosti in živcev kakor tudi za zvišanje telesne odpornosti mora otrok od svoje najzgodnejše mladosti dobivati vsak dan za zajtrk in obed po

2 do 3 žličke

O Y O M A L T I N E

ker je Ovomaltine koncentracija redilnih sestavin in za življenje važnih vitaminov. Ovomaltine je naravna krepilna hrana, ki ima prijeten okus in se lahko prebavlja.

Redna uporaba Ovomaltine podpira razvoj otroka in krepi njegovo duševno in telesno moč.

Dr. A. WANDER, d. d. Zagreb

kasti. Eden je nosil na levici debel demant, o katerem sem se vpraševal, je li pristen. Njuni tovariši so bili na splošno slabše napravljeni in predvsem manj zastavni na oko. Ali obrazi so jim bili prav tako zlokobni. Najbolj mrk je bil pravcati slabič, malone tako šibek, kakor sem bil jaz v njegovih letih.

«Dober dan, gospôda!» je pozdravil krčmar, debeluh, ko smo mu navalili v dvorano.

«Slišiš, Lujo, pripeljali smo ti starega pajdaša, ki bi rad popil kozarček na zdravje belle villeskim krucem... Otudi smo ga iztrgali iz krempljev dvema polipoma, ki sta ga hotela vtakniti pod ključ z njegovo punčaro vred...»

«To ste pa lepo naredili...» jih je pohvalil prodajalec, kakor pravi veščak. «Tak kaj bomo naročili?» je dodal in se ustremil za nalivalnico, kakor pritiče točajju.

Zazdelo se mi je, da moram izpregovoriti nekaj besed in razen tega dobro opraviti stvar, kolikor se je tikala pričakovanega okrepčila.

«Imate šampanjca?» sem vprašal prodajalca.

«I, kakopa!» je pritegnil zavaljeni dedec.

«Koliko nas je?» sem poizvedal.

«Devet,» je rekel neki hrust, «všet je tudi gospodar, ki bo trčil z nami.»

«Dajte štiri steklenice!» sem moško ukazal.

Prejšnji večer sem bil zakadil vsebino svoje tobačnice Harrodsu v obraz. Danes popoldne sem hladnokrvno gostil celo tolpo apašev. Prav gotovo, če je bilo potrebno, sem znal biti kos

položaju. Začutil sem, da Ivona tako misli, in sem se šopiril pod njenim občudujočim pogledom.

Prodajalec, ki je bil izginil v črno beznico, se je prikazal iz nje s štirimi buteljškami ter pogнал v zrak zamaške z zlatimi glavicami. Čaše so se napolnile. Vzdignil sem svojo in si smatral za dolžnost, izreči vsaj tole:

«Pijem na zdravje tovarišem, ki so moji kumici in meni izkazali uslugo, za katero sva jim globoko hvaležna!»

«Izborno!» je reklo več prisrčnih glasov.

«Dobro govoril!» je pristavil nekdo.

Vse kupice razen Ivonine in moje so se izpraznile ter bile na novo nalite. Vino, ki sem ga bil le nekoliko pokusil, je bilo sicer odlično in morda ne bi bil dobil boljšega po restavrantih, koder sva hodila prejšnje dni.

«Slišite, prijatelji,» je povzel besedo eden obeh korenjakov v žolti obutvi, «po pravici povedano, dolgčas nam ni tukaj, pa vendar bo gledati, da poberemo šila in kopita... Kaj ko bi bila odšla polipa po ojačitev... Ne da bi se jih človek bal, tudi ko bi jih bilo dvanajst... Ampak nedelja je dan počitka in pa dame je treba peljati v kino... Potakem na svidenje, jelite, gospôda, in pa hvala vam...»

Družba je popila. Ivona in jaz sva stisnila dlani, ki so se prožile proti nama, ter ostala sama v vinotočnici.

PRAVKAR SMO IZGOTOVILI

novo zalogo novih spomladanskih površnikov in oblek.

◆
DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 16

Telefon 32-33

Telefon 32-33

«Tudi vi bi pametno ukrenili, če bi šli...» je modro nasvetoval gospodar.

«Koliko znaša?» sem vprašal, kažoč na prazne steklenke.

«Sto frankov... Dobra kapljica...»

«Vem», sem pritegnil ter položil bankovec na točilno mizo. «Ako ne izpraznim kozarca, ga zato ne, ker mi gre penasto vino takoj v glavo», sem pristavil nekako v opravičilo.

Ivona pa je zvrnila svojo čašo, ki sicer ni bila več kot enkrat natočena. Potem naju je trebušnik spremil do vrat, nama stisnil roko želeč obilo sreče in naju pozdravil s prisrčnim 'klanjam se, gospôda'...

Deset minut pozneje sva skoraj tako mirno, kot da se nama ni nič pripetilo po odhodu z Bineaujevega bulvarda — neverjetno hitro se človek privadi še tako razburkanemu življenju! — sva pozvonila ob vratih Lucije Blanchardove v drugem nadstropju ene med najstarejšimi hišami v Bellevilleski ulici.

Odprla nama je najina bivša tovarišica.

«Ah!» je storila osuplo, ko naju je zagledala.

«I, kako pa, midva sva!» se je oglasila Ivona razigrano. «Boter in jaz sva prišla za trenutek, da te pozdraviva!»

Mladenka, ki je bila nekako odskočila, je sedaj dve ali tri sekunde ostala negibna, brez besed. Očividno jo je bilo nekam prevzelo. Midva sva bila tako daleč od njene misli... V Parizu se ljudje pozabijo v enem dnevu in sedaj je bilo že štiri dni, kar sva bila odšla od Julija Rikarda...

«Jako ljubeznivi ste», se je naposled oglasila ter se umaknila, da bi naju spustila naprej. «Mama bo zadovoljna, da vas spozna.»

Živela je namreč s svojo materjo, napol hromo starko, ki ji je bila mala tipkarica edina opora.

Vstopili smo. Stanovanje je bilo sicer tesno, ali brezhibno snažno. Mati je sedela v naslanjaču ob oknu v obednici. Lucija naju je predstavila:

«Gospod Bernard in njegova varovanka, Ivona Loustaujeva... Delala sta z menoj v Mučeniški ulici...»

Usedla sva se nekoliko v zadregi zbog hladnega sprejema. Stara ženica, kolikor toliko ljubezniva, se je nekam medlo nasmihala, kakor delajo ljudje, ki nas vidijo prvič in ne vedo, o čem bi se z vami razgovarjali. Ali njena hči je je bila ledena. Srčkani obrazek, od sile bled v svojem okviru lepih rjavih las, je bil videti zaprt in zapet, ako smem tako reči... Ustnice so bile tesno stisnjene in oči s temnim kolarjem brezizrazne.

«Ampak posedite no še, gospod in vi, gospodična», je rekla gospa Blanchardova.

Sedla sva na stole, vedno bolj v zadregi.

«Ste našli drugje službo?» se je odločila Lucija, da bi nekaj povedala.

«Da, našla sva...» je lakonski odgovorila Ivona, odrevenela spričo vprašanja, ki je bilo ledeno kakor pogled in ponašanje najine sobesednice.

«Prav lepo vreme je danes, jelite?» je sprožila bolehnica, da ne bi pomenek dočista zamrl. «Jaz na žalost ne morem zdomu, a prav rada bi bila videla, da bi Lucija porabila solnčni dan in odšla na Buttes-Chaumont... Zraka je potrebna... Ne vem, kaj ji je zadnji čas, ampak ne je več... Tako je žalostna...»

«Mama, prosim te!» ji je segla v besedo mladenka s takim glasom, kakor prožetim s strastjo, da sva Ivona in jaz kar ostolbenela, starica pa tudi, kajti usta so ji ostala kar odprta.

«Kaj pa ti je?» je vprašala. «Oh! Pa saj si še bolj blede ko po navadi... Ali se ne čutiš bolna, ka-li?»

«Prav dobro se počutim...» je odvrnila Lucija, ki se je po vsem videzu napenjala, da bi govorila oziroma mogoče narobe, da bi se zdržala. «Ampak pustimo moje zdravje... Ne menimo se o meni... Torej,» je nadaljevala, obrnivši se k nama, «se vam ne toži po Rikardovi hiši?»

«O, ne!» je rekla Ivona.

Nastala je tišina.

«Boter, menda veš, da imava nekaj potov, preden se vrneva?»

Vstala sva. Starica se je napol sklonila iz naslonjaka in priklonila sva se pred njenim begotnim nasmeškom.

Lucija ni izustila najmanjše besedice, da bi naju zadržala, akoprav sva bila tam komaj pet minut in smo si povedali kvečjemu deset stavkov vsi skupaj. Spremila naju je do vrat, jih otvorila in stopila vnovič s poti, da sva mogla iti pred njo. Zatem je obstala na pragu z rokami tesno ob životu... Malo prej, ko sva prišla semkaj, sem mislil, da je iz presenečenja, ker naju vidi, pozabila pomoliti nama roko. Ivona je iztegnila svojo, nato pa jo zopet spustila, ker Lucija ni odgovorila na prijateljski gib, ki ga po najinem mnenju ni videla v mraku tistega ozkega hodnika in bornega, tako slabo razsvetljenega vhoda... Ali sedaj sem

prav dobro čutil, da se namenoma vzdrži. Lucija nama ni marala ponuditi niti konca svojih prstov. Zadovoljila sva se potemtakem s tem, da sva dejala: «Na svidenjel!»

«Na svidenjel!» je rekla Lucija.

In zopet je zatvorila duri.

In šla sva nazaj po dveh nadstropjih, oprije-
majoč se ograje, kajti bilo je tema ko v rogu in
brž ko sva bila na cesti, sva se spogledala...

«Kaj pa ji je?» se je oglasila Ivona.

Niti izraz «zijala» niti kak drugi vzdevek, ki
bi bil pač opravičljiv po takšnem sprejemu, ni
prišel dragi malčici na ustnice, pa tudi meni
ne. Najsi je bila še tako suhoparna in malo
vljudna in nedostopna, vendar ubogi deklič
nama ni vzbudil nejevolje. Slutila sva neko bo-
lest, ki se nama je smilila in nama vzbujala
radovednost.

«Kaj neki ji je?» je ponovila Ivona.

«He!» sem naredil. «To ji je, da je bolna...
kakor bi bila tudi ti, da si ostala pri Juliju Ri-
kardu... Ah, Bože mili!»

Globoko sem vzdihnil. Srečen sem bil, vi-
deč, kako je stoprav v nekaj dneh počitek,
čisti zrak in seveda zlasti še razburljivost na-
jinega novega življenja pretvorila mojo varo-
vanko, ki je mahoma nehala kašljati in zado-
bila zopet nekdanjo lepo barvo... Vendar to
zadovoljščino mi je napol kvarila misel na
mlade družice, ki so si še naprej smodile oči
ob rokopisih dragih mojstrov...

Počasi sva stopala nizdol po Bellevilleski
ulici. Ivona je bila zamišljena. Uganil sem, da
ne razmišlja zgolj o najini zadnji dogodivščini
ter o tem, kaj bi bilo ukreniti, da se ogneva
vsakemu poskusu take bire. Lucijino vedenje
jo je skrbelo. Vedno je čutila precejšnjo na-
klonjenost kakor v ostalem tudi jaz do te tako
pridne, običajno tako mile devojke, ki ni imela
druge napake kakor preveliko veselje do ro-
mantike... Med prvimi stvarmi, ki sva jih
kupila za denar Elzearja Philiberta, je bil spo-
minek za družico slabih dni, ta naprsna igla,
ki sva jo nesla s sabo nazaj, ne da bi bila sploh
imela priliko ponuditi jo...

«Kaj neki ji je?» sem se še sam izpraševal.

Kajti odgovor, ki sem si ga bil pravkar dal,
me ni zadovoljil nič bolj, kakor po vsej priliki
tudi Ivone ni.

Domislil sem se in moja varovanka menda
tudi, da je bil že takrat, ko smo delali v Muče-
niški ulici, pogled mali tipkarici precej oto-
žen — vsaj v zadnjem času — in da je ta ža-
lostni pogled brž obrnila v stran, ako se je sre-
čal z najinimi očmi, mojimi ali Ivoninimi...
sosebno Ivoninimi...

XV.

«Kaj misliš, kje bi mogla najti naslove za-
sebnih redarstvenih agentur?» me je vprašala
Ivona drugo jutro, kakor hitro sva bila na no-
gah.

LILY DAMITA

«Za svojo milino
se mi je zahvaliti
samo preparatu
**VELOUTY DE
DIXOR, Pariz,**
kot jamstvu mla-
dostne svežosti
in lepote mo-
derne žene.»

Photo G.-L. MANUEL 57**

je prvi in edini preparat, ki, kot krema in puder
hkrati, v obliki kreme neguje in olepšava. Proiz-
vaja se v odtenkih: blanche, naturel, ivoir in ocre.
Dobiva se v vseh parfumerijah. — Vodilni če-
salni saloni za dame Vam pokažejo brezplačno
ta aparat.

Zastonj Vam pošljemo okusno tubo «Velouty»
za poizkušnjo, če nam sporočite svoj
naslov (ni treba, da nam pošljete tudi
znamke).

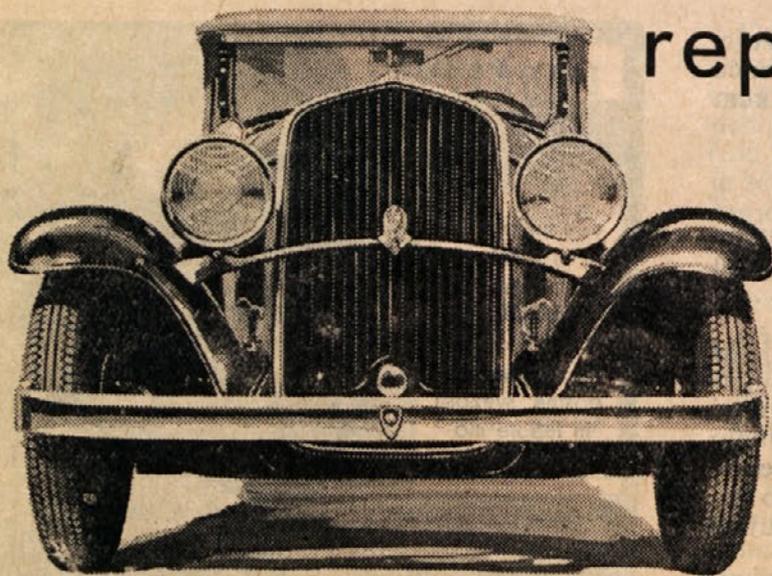
COSMOCHEMIA
ZAGREB, SMIČIKLASOVA UL. 23

«V katerem si bodi dnevniku», sem dejal.
«Ampak kaj kaniš početi s takimi naslovi?»

«Prositi, naj nama dado enega ali dva detek-
tiva na razpolago... Nocoj sem premišlje-
vala... Midva sva sama proti desetim... dvaj-
setim... ali še več... Število bo nazadnje zma-
galo... Včeraj si videl, je li malo manjkalo, da
nisva obtičala? In predvčerajšnjim tudi...
Borba je v resnici preveč neenaka... Elzear
Philibert si je poskrbel za brambo ne vem pri
kateri agenciji... Saj ti je povedal...»

«Res, imel pa je tako malo zaupanja v to
agencijo, da je ni obvestil o zameni in me ni
niti obvezal, naj krijem troške za to zaščito...
Takšna podjetja nimajo v svoji službi samih
poštenjakov kot vi je dejal...» (Nadaljevanje prih.)

Novi, De Soto' Six tipa 1931 je Vaš reprezentativni

VOZ.

„DE SOTO“ je ljubljenec elegantnega sveta in favorit vseh avtomobilistov. „DE SOTO“ je gibčen, poslušen, prostoren, graciozen in neverjetno stabilen.

Opremljen je sijajno, po zunajnosti blesteč in tehnično dovršen.

Preizkusite ga — in „DE SOTO“ je Vaš.

Generalno zastopstvo:

DOLENC & TÖNNIES, LJUBLJANA

Telefon 27-62.

Dvořakova ulica šte. 3.

Telefon 27-62.

Mesto dišav

(Iz potovanja po južni Franciji.)

Med najmičnejše izlete, ki jih nudi potovalcu okolica Nizze, spada poleg vožnje po «Grande Corniche» tudi enodnevna ekskurzija k obmorskim alпам v Grasse, mesto dišav. Pod dvojnim krovom palm ob «Promenade des Anglais» drevi avto tik morskega obrežja. Širna, rdeče blesteča rožna polja naznanjajo potniku «domo, vino dišav». In zares je pokrajina med Cannesom, Nizzo in Grasseom najpomembnejši dobavitelj naravnih cvetnih esenc, in mesto Grasse je glavni sedež fabrikacije parfumov.

Avto se pne po valovitih cestah gori in doli, dokler se slednjič ne ustavi pred največjo in najbolj znano tvornico dišav, ki ima svoje podružnice tudi v Parizu.

Če je že vse mesto odeto z močnim cvetnim vonjem, kaj šele tvornica sama, izpred katere prevzame človeka, ki stopi vanjo, tako omotičen puh vonjav, da kar duši. Toda od vseh čutil najhitreje oslabi nos. Že čez nekaj minut še komaj zaznaš kak duh, ki ti je bil prej že neznošen. Večina uslužbencev so dekleta, oblečena v bele plašče, kakršne nosijo kemiki. Ob stenah pa se vrstijo nepregledni redi kadi, steklenih precejalk, mlinov, stojal, ohlajalk itd. Sto in sto kilogramov cvetov roma vsako sezijo skozi te laboratorije, in po močnem duhu, ki se drži vseh teh priprav in strojev, takoj veš, kake vrste cvetov uporabljajo za izdelovanje parfumov: jasmín, rože, tazete, vijolice, kassio, oranže, rožmarin, timijan, lavendel, tuberoze...

Iz cvetov vzamejo vonjavo na tri načine: s toplo «mazeration» metodo, s hladno tako zvano «enfleurage» in z ekstrakcijo z etrom. Vsaka vrsta cvetov zahteva svoj način obdelave.

Pri izvedbi po «mazeration» metodi raztopijo najčistejšo mast v vodnih kotlih ob toploti 50° C. Nato

Vodeči oglasni zavod «Publicitas», d. d. v Zagrebu je izdal svoj novinarski katalog za leto 1931. z bogato vsebino. Oglaševalci — zahtevajte ga!

pridenejo tako pridobljeni snovi cvetove, ki jih puste v tekoči masti tako dolgo, dokler ni maščoba vsrkala vase vonjavo. Od časa do časa izmenjajo že izrabljene cvetove s svežimi, slednjič pa z alkoholom odvzamejo masti vonjavo.

Kako ogromna množina cvetov je potrebna za pridobitev primeroma neznatne količine koncentriranih esenc, razvidiš iz dejstva, da nam dá 100 kilogramov oranžnih cvetov le 100 gramov olja, nazvanega «Essence de Nérolí». Iz sto kilogramov vijoličnih cvetov dobimo komaj 10 kubičnih centimetrov ekstrakta «Absolu». Najdražja je rožna esenca, saj moramo za pridobitev enega litra uporabiti nič manj ko dvanajst tisoč kilogramov rožnih cvetov.

Moderna sintetična kemija je napredovala tudi pri izdelavi umetnih vonjev, saj se je že posrečilo ponarediti lepo vrsto naravnih dišav. Večine naravnih dišav pa sodobna znanost še vedno ne more sestaviti umetno in zato bodo ta polja okrog Grasse še vedno in vedno zelenela in cvetela, ta polja, ki dajo tvornici v predelavo vsako leto 2500 ton oranžnih cvetov, 2000 ton rožnih cvetov, 1200 ton jasmína, 400 ton vijolic, 300 ton tuberoz in 50 ton jonquill.

Toda le neznaten odstotek pridobljenih cvetnih esenc predelajo v Grasseu v parfume, večji del odpošljejo v velike tvornice v Pariz, in v teh šele sestavljajo po tajnih skrbno očuvanih navodilih tiste slovite dišave, mešanice iz tako različnih esenc, ki jih kupuje ves civilizirani svet.

O kavi, čaju, kakavu in čokoladi

Kava nam daje kavno drevo (kavovec), čigar domovina je Kaffa, pokrajina v Abesiniji. Zdaj pridelujejo kavo skoraj v vseh tropičnih deželah. Najboljša kava je kava mokka, ki se imenuje tako po arabskem mestu Mokka. Tudi dobra, toda cenejša je javanska in braziljska kava.

Sad kavnega drevesa je podolgovata jagoda, velika kakor češnja. Ima dva pretina, v vsakem pretinu pa po eno kavno zrnce. Zrnca so zavita v mesnato mošnjico, so rumenkasta ali zelenkasta, podolgovata ali pa okrogla ter na znotranji strani ploščnata, z brazdico po sredi. Zrnca sama pa obdaja trda, močna koža, pergamentna koža.

Ob žetvi se zreli sadovi potrgajo. Posebni stroji ločijo potem zrnca od mesa in odstranijo pergamentno kožo. Iz sadežev, ki imajo samo po eno jedro, se pridobiva biserna kava.

Preden zrnca rabimo, jih moramo pražiti (žgati). Kavo opravi najlepše gospodinja sama. Najboljše je, če žgemo kavo v zaprti posodi, da se ne izdiši in da olje, ki je v zrnih, preveč ne izhlapi. Kakor hitro se začno zrnca svetiti, jih je treba potegniti z ognja, kajti tedaj prične olje izhlapevati. Če kava dalje časa leži, olje polagoma izhlapi, in kava nima več tistega prijetnega vonja in okusa. Da lahko vse dragocene snovi, ki so v kavi, čim bolj izkoristimo, jo poprej zmeljemo. Tako kavo je treba potem takoj porabiti ali pa spraviti v dobro zaprto posodo, da se ne izdiši. Zmleto kavo kupovati ni posebno priporočljivo, ker je dostikrat ponarejena.

Kakovost kave ni odvisna samo od vrste, ampak tudi od tega, kako je pripravljena. Da ostane olje v kavi in da se grenčec preveč ne čuti, je boljše, če kave ne kuhamo, ampak jo samo polijemo z vrelo vodo.

Skodelica dobre kave posveži človeka. V kavi je namreč kofein, strup, séveda samo v zelo majhni množini. Ta strup deluje vznemirljivo na živce; spanec in trudnost izgineta. Premočna kava rada povzroča bitje srca, nespečnost in nervoznost, zato naj nervozni ljudje in tisti, ki bolehalo na srcu, ne uživajo prave kave. Tudi za otroke sama prava kava ni koristna. Zadnji čas so začeli kavi umetno jemati kofein. Taka kava je primerna zlasti za bolnike.

Kavna zrnca dostikrat tudi ponarejajo iz peska, ilovice in moke. Če denemo tako kupljeno kavo v toplo vodo, bodo umetna zrnca v nekaj urah razpadla. Barva, s katero dostikrat barvajo slabo kavo, da bi bila videti boljša, se v vodi hitro razkroji in jo pobarva.

Ker je prava kava precej draga, se ji mora marsikdo odreči in se zadovoljiti s kakšnim cenejšim nadomestilom. Najboljše nadomestilo za pravo kavo je sladna ječmenova kava. Sladna kava je redilna, ker ima v sebi precej beljakovine in sladkorja, ni prav nič škodljiva, ker nima nič kofeina. Sladno kavo moramo ravno narobe od prave kave dobro prekuhati, če hočemo, da je okusna.

Nekaterim sama sladna kava ne prija in jo mešajo zato na polovico ali celo več s pravo.

Cikorija, ki jo pridevamo kavi, se pridobiva iz korenine cikorijske (neke vrste rastline). Poglavitna sestavina cikorijske so kalijske soli.

Čaj smo dobili s Kitajskega, kjer ga pijejo že stoletja. Pripravlja se iz listov čajevca. Čim mlajši in nežnejši so ti listi, tem boljše je čaj. Po načinu priprave razlikujemo zeleni in črni čaj. Za zeleni čaj opravi sveže liste, jih zvijejo in nato vnovič opravi. Po navadi jih tudi pobarvajo s kakšnim neškodljivim sredstvom. Črni čaj pa delajo tako, da posuše liste na zraku in jih potem zložijo na kup, kjer se vnamejo in zavro. Nato jih opravi in zvijejo. Na Kitajskem pokladajo med čajne liste dišeča zelišča, da se navzame čaj prijetnega duha. Črna barvo dobi čaj zaradi grenčeca, ki ga imajo čajni listi v veliki množini. Dober čaj je trdo zvit, brez žil in peciljev. Poglavitna sestavina čaja je tein, ki prav tako kakor kofein razburja živce. Prepogosto uživanje čaja

zato zdravju škoduje, vendar ne tako zelo kakor pa kava.

Ker je v čaju dosti grenčeca, ga ne smemo kuhati, ampak ga vržemo samo v vrelo vodo, ki jo takoj nato odstavimo, čaj pa po 3 do 4 minutah odlijemo.

Kot nadomestilo za dragi kitajski čaj lahko uporabljamo tudi posušene šipkove jagode ali liste od trnovca, malin in rdečih jagod.

Kakava se pridobiva iz sadu kakavovca. To drevo rase v vseh vročih deželah, zlasti pa v Srednji Ameriki. Sad je zelo podoben kumari, samo lupino ima leseno. Kakor kumara, ima tudi ta sad v mesu vse polno grenkih semen, kakavnih zrn, ki vsebujejo veliko skroba, olja in beljakovin. Ta zrnca pražijo in zmeljejo v temno rjav prah. Če se temu prahu primešajo dišave in sladkor, nastane čokolada, ki se prodaja v najrazličnejših oblikah. Iz kakava in čokolade kuhamo okusne in tečne pijače, ki so še veliko bolj redilne, če jih napravimo na mleku.

Kadar kupujemo kavo, čaj ali čokolado, ne glejmo toliko na ceno, ampak zlasti na kakovost, ker bi varčevanje pri teh rečeh ne bilo ekonomično.

Akcija z „Ovomaltine“ na mariborski šoli

Ko smo stopili v šolo v Samostanski ulici, se je pričel pravno odmor, po hodnikih je kar mrgolelo otrok iz posameznih razredov. V zbornici je bilo pripravljenih petnajst skodelic. Ondi hrani gospa Reismanova pod vodstvom gospoda ravnatelja Grčarja vsak dan petnajst dečkov z „Ovomaltine“. To so po večini slabo hranjeni otroci, izmed katerih neki deček vzlic svojim sedmim letom tehta komaj 14 kg. Tudi ostali otroci niso dosti krepkejši. Hranjenje z „Ovomaltine“ se je pričelo dne 15. oktobra, za časa božičnih počitnic pa je prenehalo od 20. decembra do 16. januarja. Dečki, ki so pod nadzorstvom upravnika Doma za narodno zdravje gospoda dr. Vrtovca, so se zredili prva dva meseca za 1 kg, medtem ko je bila za časa počitnic opaziti neznatna izguba na teži, ki pa je zdaj tudi že izravnana. Teh petnajst dečkov dobiva vsak dan za zajtrk po eno veliko skodelico toplega mleka z dvema žlicama „Ovomaltine“.

Akcija z „Ovomaltine“ je uvedena po vsej državi in je rodila dober uspeh, to pa zlasti zato, ker jo povsod nadzorujejo službene osebe.

Dečki so medtem izpili vsak svojo skodelico, potem so pa poizkušali še s prsti pobrati ostanke v skodelici. Videti je bilo, da jim ta hrana zelo ugaja. Količina mleka je že naprej natančno določena, sicer bi se marsikateri oziral še po drugi in tretji skodelici.

Vemo, da se deli „Ovomaltine“ tudi na zagrebški židovski in evangeljski šoli, potem na sušaški šoli in v tehle ljubljanskih šolah: na šoli v Mostah, na šoli na Viču in na državni vadnici.

Ali spolna vzgoja res ni potrebna? Pod tem naslovom je izšla te dni v založbi Ljudske tiskarne v Mariboru 96 strani debela knjiga, ki jo je spisal odličen in modern pedagog dr. Žgeč. Avtor se zavzema v knjigi s prepričevalno besedo za novo spolno vzgojo, ki mora čimprej nadomestiti staro. Knjigo mora čitati vsaka slovenska mati in vsak šolnik. Naroča se v vseh knjigarnah ali pa pri založništvu Ljudske tiskarne v Mariboru ter stane komad Din 8.—

BOURJOIS DARUJE

POKLON

Vsakdo, ki kupi v času od 1. do 30. aprila zavitek pudra „Soir de Paris“ za Din 33,—, dobi brezplačno majhno stekler ičico parfuma „Soir de Paris“ v etui-iz emaila, ki je poset no prikladen za ročno torbico. Parfum in puder se tista prodajala zavita v posebnem specialnem kartonu, opremljenem z modrim trakom.

Ta specialni zavitek morete kupiti v vsaki boljši strokovni trgovini.

Z a l o g a:

Mr. Bela VARY, Zagreb,
Smičiklasova ulica šte. 23.

BOURJOIS

PARFUMEUR - PARIS

Odgovori na vprašanja, na strani 58, šte. 3

11.) Rja je kemična spojina nežlahtne kovine (cink, cín, svinec, aluminij, zlasti pa železo) s kisikom (eventualno tudi z ogljikom) in z vlago v zraku. Medtem ko pomeni rja za veliko večino kovin varovalno plast, ki brani zraku, da bi uničil niže ležeče plasti

*Za vsako roko
primerno pero.*

*Amer. zlata nalivna
peresa, najnovija,
v 4 barvah in vseh
velikostih za vsako
rmano z garancijo
za vse življenje*

A. PRELOČ

LJUBLJANA
MARIJIN TRG

Telefon
3 4 5 6

- kovine, ne tvori rja pri železu nobene sklenjene plasti, ampak se drobi in odpada ter s tem še pospešuje uničujoče delo zraka. Varovalni pomočki proti rji so zlasti lak, minij in elektrika.
- 12.) Večina modernih črnih je raztopina železnega oksidula, ki se na zraku, ko pride v dotiko s kisikom, izpremeni v neraztopljivi železni oksidul. Da ni tako črnilo preveč blede, se mu pričnešajo še anilinske barve. Če hočemo dobiti bolj trpežno črnilo, mu pridemo malo žveplene ali karbolne kisline, če mu pa dodamo vrhu tega še malo srebrnih soli, dobimo črnilo, ki se s kemičnimi pomočki ne dá izbrisati.
- 13.) Simpatetično črnilo je tekočina, ki se prvotno nič ne vidi, če z njo pišemo. Šele s posebnimi pomočki se potem pokaže pisava. Če pišemo n. pr. z 10% raztopino železnega ciankalija, pisava izgine, ko se posuši, če jo pa potem prevlečemo z raztopino železnega klorida, se pisava pokaže v modri barvi.
- 14.) Pozimi. Pot zemlje okoli solca je elipsa, katere eno žarišče je solnce. Zato je na tej poti točka, ki je najbolj oddaljena od solca — približno 151 milijonov kilometrov — in v kateri je zemlja julija meseca, in pa točka, ki je solcu najbližja — kakih 146 milijonov kilometrov — in v kateri je zemlja januarja meseca. Zemlja je torej pozimi kakih pet milijonov kilometrov bližje solcu, pa je vzlic temu toplotni vpliv solca manjši, ker je zemeljska os bolj nagrnjena.
- 15.) Imamo v poglavitnem gibne (motorične) in občutne (senzibelne) živce. Prvi posredujejo gibe v človeškem telesu, drugi so nosilci občutkov. Razen teh imamo še izločilne živce, ki povzročajo izločanje izločilnih žlez, trofične živce, ki uravnavajo prehrano telesnih vlaken, in senzuelne živce, ki posredujejo dojme.

DELNIŠKA TISKARNA

D. D. V LJUBLJANI
MIKLOŠIČEVA CESTA 16

BRZOJAVNI NASLOV: DELTISK
TELEFON 2132

RAČUN POŠTNE HRANILNICE
ŠTEV. 11.630

TISK IZ IZDOLBE-
NINE V BAKRU
(BAKROTISK)

TISKARNA IZVRŠUJE
VSAKOVRSNE TISKO-
VINE, KNJIGE, REVJE,
ČASOPISE, DIPLOME,
DELNICE, SREČKE, KO-
LEDARJE, ENOBARVNE
IN VEČBARVNE SLIKE
POLJUBNE VELIKOSTI,
VREDNOSTNE PAPIRJE,
RAZGLIEDNICE, LETAKE,
LEPAKE, POSETNICE,
OVITKE, OSMRTNICE,
POROČNA NAZNANI-
LA, OVOJE ZA RAZNE
INDUSTRIJSKE IZDELKE

POSEBEN ODDELEK ZA
IZVRŠEVANJE IZVIRNIH
RISB IN SLIK ZA RAZ-
LIČNE REKLAME, VRED-
NOSTNE PAPIRJE, ILU-
STRACIJE, UMETNIŠKO
OPREMLJANJE KNJIG,
REVIJ IN POLJUBNIH
NAROČENIH TISKOVIN
SKICE NA ZAHTEVO

KNJIGOVEZNICA
JE OPREMLJENA Z
MODERNIMI STROJI IN
NAJNOVEJŠIM MATE-
RIALOM TER IZDELUJE
RAZLIČNA DELA, KI
SPADAJO V KNJIGO-
VEŠKO STROKO, NA-
DALJE IZVRŠUJE UMET-
NO VEZAVO KNJIG
Z ROČNIM ZLATENJEM
PO ORIGINALNIH NA-
ČRTIH IN NAROČILU

IZDELOVALNICA
TRGOVINSKIH KNJIG
V POLJUBNI VELIKOSTI
IN OBLIKI Z LASTNIM
ČRTAINIM STROJEM

OB VSAKI PRILIKI SE SPOMNITE,

da so „Jutrovi“ „Mali oglasi“ v Sloveniji najuspešnejša, najcenejša in najhitrejša **posredovalnica za službe vseh vrst, za prodajo in nakup vseh stvari, za nepremičnine, lokale, podjetja, kapital, ženitve in za vse drugo**

V teku **enega** leta je bilo po „Jutrovih“ „Malih oglasih“ uspešno posredovano v nad **40.000 primerih**

Ugodnosti posredovanja po „Malih oglasih“ se more z lahkoto poslužiti **vsakdo**. Treba je le svojo željo sporočiti na naslov: **Oglasni oddelek „Jutra“ v Ljubljani, Prešernova ulica 4**. Pri naročilu je pristojbino poslati v znamkah ali v denarju naprej, za vsako besedo 50 par. Za oglase trgovskega značaja, dopisovanje in ženitve se računa od vsake besede 1 Din

NE POZABITE!

Naročnina za reviji «Domači prijatelj» in «Naš obzor» znaša za vse leto Din 60.—, za pol leta Din 31.—, za četrt leta Din 17.—. Posamezna številka Din 7.—. Izdajata konzorcij revij «Domači prijatelj» in «Naš obzor».

Odgovoren za izdajateljstvo, uredništvo in upravnništvo Emil Podkrajšek, tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani, predstavnik Miroslav Ambrožič, oba v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo sta v Ljubljani, Praprotnikova ulica števil. 1.

PROJA

špecialne kavine mešanice

so sestavljene iz najfinejših vrst kave.

Zato so neprekosljive v kvaliteti!

*Mi pijemo
„Proja“
sladno kavo*

„Proja“ sladna in dvojno sladna ječmenova in ržena kava je redilna in zdrava, zelo priporočljiva Vaši deci kakor tudi bolnikom.

Kdor ljubi svoje zdravje, uživa „Proja“ sladno kavo.

Pri nakupu pazite na naše originalne zavitke!

KAKO NAJ PEREM Z RADIONOM?

Vsaka tkanina, katera prenaša milo in vodo, se lahko pere v Radionu.

Namakanje. Perilo se mora čez noč namočiti.

Postopanje z Radionom. Schichtov Radion se raztopi v mrzli vodi in sicer tako, da se vsakemu litru vode doda 1 dkg Radiona. En originalni zavitek zadostuje za 25 litrov vode. Najboljše je, da se Radion raztopi najpreje v mali posodi, nato pa vlije v kotel z mrzlo vodo.

Kuhanje. Perilo se zloži v **mrzlo** raztopino Radiona tako, da je z isto popolnoma pokrito. Vsebina kotla naj potem počasi zavre in kuha 15—30 minut, kot je pač perilo več ali manj umazano. Med tem se perilo mora večkrat premešati, da prodre raztopina v vse gube. Prekuhano perilo naj se v raztopini počasi ohladi, da se odpravi vsa nesnaga.

Vsako žehtanje in krtačenje je odveč in perilu le škoduje. Poedine zaostale umazane proge lahko odstranete tako, da dotični komad še parkrat pomočite v raztopino Radiona in ga malo z roko premencate.

Izplahivanje. Nato se perilo izplahne najpreje v vroči, potem pa v hladni vodi in sicer tako dolgo, da postane izžeta voda popolnoma čista.

namakati

Nato 15-30 minut

kuhati

v mrzli vodi

Schichtov
RADION
pere sam!

Schichtov
RADION
pere sam!

Perilo čez noč

Večkrat premešati

Schichtov
RADION
pere sam!

Schichtov
RADION
pere sam!

skrbno izplakniti

Pustiti nekaj ur

madeže lahko streti

najpreje v topli, potem v mrzli vodi

Schichtov
RADION
pere sam!

Schichtov
RADION
pere sam!

da se počasi ohladi